

Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!

Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Laikraštis

LIETUVIŲ SOCIALIZISTŲ SANJUNGOS ORGANAS

Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 46. Philadelphia, Pa. 13 d. Lapkričio [November] 1908 m. Met. IV.

Socijalizmas ir politiškoji proletaru kova.

Kiekvienas mūsų žino, kad žmonijos istorija yra labai ilga. Per visą tą ilgą laiką žmonės daug sykių buvo mėginę perdirbti visuomenės surėdymą. Netiko jis jiems. Jie stengėsi įgyti tokį gyvenimą, kuris tiktų ne vien tik atskirai žmonių dalelei, bet lygiai visiems. Tačiau tik gyvenimo išveizdą permąnydavo, o prispaudimas ir išnaudojimas liko po senovės. Laisvės negalėjo įgyti.

Neturime jos ir dabar.

Tačiau visgi jau dabar žmonija toliaus nužengusi. Ji pergalėjo didžiausias kliutis, užstojančias jai kelią prie laimės.

Didžiausia tų kliūčių, tai buvo žmogaus nusižeminimas. Kol žmogus neprašalino šios kliuties, nebuvo galima manyti apie geresnį gyvenimą. Budamas nužemintu, paniekintu jis kantriai viską galėjo pernešti. Jis manė, kad kitaip nė negali gyventi, kaip tik lenkti savo sprandą, velti pusles. Jam rodėsi, kad taip yra nuo Dievo.

Bet sykių žmogus suprato, kad jis yra toks pat, kaip ir visi žmonės, sykių jis suprato, kad gyvenimą galima permąnyti, kad jam reikalinga laisvė, sykių jis pasirengė kovoti už ją. — kovoti, nors jam prisieitų žuti šioje kovoje, — sykių nukrito nusižeminimo retėžiai, jis pamato laisvės ir laimės aušrą, tikisi tada iškovoti sau ir kitiems geresnį, šviesesnį gyvenimą.

Ir šiandien mes matome, kad plačios darbininkų minios suprato savo padėjimą, pajuto turinčios savyje galybę. Jos nutrenkė tuos baidius nusižeminimo retėžius ir žengia toliau, stengiasi pasiekti savo galutiną tikslą — socijalizmą. Dabar į socijalizmą žiuri ne kaip į kokią svajonę, bet kaip į tikrą, galingą žmonių judėjimą. Kova už socijalizmą dabar vedama jau ne atskirų ypatų, bet plačių, susipratusių darbininkų minių; ji tapo didžiausia politiška proletarų kova.

Kiekvienam dabar aišku ir suprantama tas, kas ligšiol buvo suprantama tik geriems galvočiams.

I.

Visiems aišku, kad tokia tvarka, kokia yra dabar, yra neteisinga. Joje matome vien tik išnaudojimą ir prispaudimą, kurie kasdien eina didyn ir didyn.

Milijonai žmonių išblyškę ir suvytę nuo vargų ir netikuso valgio, neatitieddami nugaros, dirba nuo aušros lig suteimai, valgo sausos duonos plutą, be laiko turi graban gulti — nemato per gyvenimą jokio ramumo, nemato savo darbo vaisių... Jų sunkauso darbo vaisius ir visokius turtus, uždirbtus jų prakaitu ir krauju, suima kiti žmonės, — žmonės, kurie

per visą savo gyvenimą nė pirštų nepajudina, nė lašelio prakaito neišlieja. Vieniems vargas ir beturtė, kitiems — ramus pasilsys ir didžiausi turtai. Vieni — visas savo spėkas, visą savo gyvenimą atiduoda visuomenei ir patys nieko neturi, kiti — visą laiką nieko neveikia, gyvena be jokios visuomenės naudos ir visko pilni. Vieni dirba, o nieko neturi, kenčia paniekimus, kiti gi švenčia, gėrisi turtais ir valdo juosius. Ir šie turčiai, budami visai mažame skaitliuje, nuostoję žmogaus vertės, laiko savo geležinėse rankose plačias darbininkų minias.

Prie dabartinių pramonės sąlygų, prie baisiausio išsiplėtojimo mašinų, paskirstymo darbo ir kiekvieno darbininko speciališko veikimo, nė vienas iš jų, kad ir nežinia kaip būtų apsukrus ir darbštus, negalėtų nė vienos dienos pergyventi tik savo išsilavinimu ir plikomis rankomis. Jam reikalinga mašinos, medžiaga, pinigai, be kurių jis negali dalyvauti visuomeniškame darbe, be kurių jis jaučia save visai silpnu. Ar turi jis tą visą? Ne. Jis — proletaras. Visi darbo įrankiai priguli buržuazijai, sulyginamai nedideliame bureliui kapitalistų-savininkų, nuo kurių priguli visas darbininką, — darbininkas turės darbą, turės uždarbį, nereikės jam badu miati. Jeigu gi nesuras darbininkas pirkėjo, kuriam galėtų parduoti savo spėką, tada, nežiurint į jo supratimą darbo, nežiurint į jo norą dirbti, jis bus išmestas už durų, bus atskirtas nuo visuomenės, nuo gyvenimo.

Ir beveik kiekvienas darbininkas laikas nuo laiko pakliuva skaitliun nelaimingųjų, išmestų už durų.

Dabartinė kapitalistiškoji tvarka visi darbo įrankiai (pabrikai, dirbtuvės, kasyklos, didesnė žemės dalis, mašinos, pinigai ir tt.) priguli ne susivienijusiam, susiorganizavusiam žmonių būriui, kuris nors ir savo naudai keltų pramonę, bet atskiroms «privatiškoms ypatoms», kurios jokių interesų su visuomene, dargi tarp savęs, nenori turėti. Atbulai! Jie begalėstingai kovoja vienas su kitu — daro varžytines. Kiekvienas, kaip koks carukas, dirba pagal savo išmanymą, daro nutarimus kokių ir kiek išdirbinių reikia išleisti, žodžiu — tas viskas nuo jų priguli. Tokiu būdu visuomenės trisus padaroma visai ne tas, kas labiausiai reikalinga visuotinai labui, bet tas, kas atneša pabirkantui didesnę pelną. Visi turtai, gaunami visuomenės trisus, vėlgi tenka ne tiems, kuriems labiausiai reikalinga, bet tiems, kurie užtektinai turi pinigų, kad užmokėti pabirkantui už prekes (tavorus), ant kurių dedama didžiausios kainos. Prie tokių sąlygų atsitinka ir teip, kad prekės lieka neišparduotos: ne dėlto, kad jų niekas nenorėtų imti — darbininkai visada maloniai imtų kiekvieną prekę — bet nėra ganėtinai skaitliaus turtingų pirkėjų. Ir prekės, ant kurių visuomenė tiek daug trisus padėjo, gali tada be jokios naudos, suvartoti jų negali. Jos tampa bereikalingomis. Pabrikantas tada uždaro savo pabirką ir išmeta darbininkus. Darbininkai jieško kitur uždarbio, bet kol kas jie turi badauti. Ir tankiai toki atsitikimai apima čielas pramonės šakas. Tukstančiai ir šimtai tukstančių darbininkų palieka išmesti ant gatvės be duonos kąsnio, nes perdaug pridirbo prekių.

Tada mes sakome — hiperprodukcija (perteklius) ir krizis.

Žmonės badauja, nes savo prakaitu pridirbo perdaug duonos. Žmonės vaikščioja nuskurę, dreba nuo šalčio, nes savo prakaitu pridirbo perdaug rubų. Žmonės neturi kur prisiglaust, be pastogės, nes pastatė perdaug namų.

Tokia dabartinė tvarka, kurioje daugybė žmonių (proletarai) nieko neturi, išskiriant rankas, o visi išdirbiniai ir visas maistas priguli nedideliems bureliams turčių-kapitalistų, gyvenimo šeimyninkų — buržuazų.

Ir žmonės, nutrenkę nuo savęs nusižeminimo retėžius, kyla prieš dabartinę tvarką. Darbininkas suprato, kad ta laisvė, kuria jis dabar neva naudojasi, reiškia vien tik tą, kad jis liuosai gali iš bado mirti. Tiesa, jis niekeno neverčiamas apsiima dirbti pas kapitalistą, teipgi gali pasitraukti nuo jo ir apsiimt pas kitą, bet visai neapsiimti jis negali. Jis suprato, kad dabartinė tvarka, kaip darbininkų klesos sąnarys, turi prigulėt viešpataujančiam kapitalistų klesai, nors ir tankiai gali mainyti savo šeimyninką. Ir suprato, kad jis bus varžomas tol, kol bus šeimyninkai kapitalistai, kol gyvuos žmonės, kurie laiko savo rankose visus darbo įrankius ir, tokiu būdu, pavergia sau žmonių minias, — žmonės, nuo kurių valios priguli duot proletarui-darbininkui darbą, arba vienu riebios rankos mostelėjimu išbrėžtį iš vargstančios minios skaitliaus. Šie žmonės savo trisus neprisideda prie išdirbinių, bet savo turtais jie pavergia proletarų minias ir, paėmę savo rankosna didesnę dalį turtų, sutvertų už jų rankomis, palieka darbininkams tik tiek, kiek butinai reikalinga palaikymui jų apvertkino gyvenimo. Savo biauriu ir beprotišku šeimyninkavimu šie žmonės, valdydami dabartiniame laike visus visuomenės turtus, priveda visuomenę prie tankiai atsikartojančių krizių, prie bedarbės, prie baisiausio atkovojo visuomenės spėkų, prie kas-syk didesnių žmonių vargų ir baimės kiekvienam pratęsti savo gyvenimą toliau...

Ir nutrenkus nuo savęs nusižeminimo retėžius darbininkų klesa šaukia: Teip neturi būti toliau! Mes nenorime tokios tvarkos! Mes nenorime tokio gyvenimo!

(Toliaus bus).

Kaimo darbininkai ir kooperacija.

Beveik visos politiškos partijos (Rusijoje), kurios gina darbininkų reikalus, paskutiniuose dvasios nupuolimo ir reakcijos laikuose, norėdamos pakelti darbininkų ūpą, puolė dabar tvirti visokių rūšių kooperacijas ir apšvietos sąjuogas.

Bet tas judėjimas paliečia tik tai dalį darbininkų klesos, būtent, dalį miesto darbininkų. Dalykas tame, kad norint būti kooperacijos nariu ir turėti kokią nors iš jos matomą naudą, reikia atsakyti dviem reikalavimams: pirma — turėt koki nuolatinį uždarbį, kuris daleistų pačiam aprūpinti savo kūno reikalavimus, antra — pačiam tuos reikalavimus aprūpinti, o ne maitinties šeimyninko duodamu maistu.

Miesto darbininkai turi pirkti visus maistus reikalingus produktus ant rinkos, ar krautuvėse. Tik tai dalis jų, neturėdama

nuolatinio uždarbio dėl darbo stokos turi visokiais būdais jieškoti sau maisto, ir per tai negali būt tvirtu pamatu ir paramą darbininkų kooperacijai.

Kiek kitišią dalyką mes matom tarp kaimo darbininkų. Tenai bedarbių ar nėra visai arba labai mažai, kadangi darbo neturintieji keliauna daugiausiai miestan darbo jieškotų. Bet ir jie teipgi negali tvirti nė savystovių vartotojų darbininkų draugijų, nė dalaikyti ar paremti jau esančias. Ir tai dėlto, kad jie beveik visai nesinaudoja krautuvės išdirbiniais (ypač tenai, kur pabirkai dar pilnai neįsiviešpatavo). Rūbus ir baltinius jie nešioja naminius, valgi gauna dažniausiai nuo šeimyninko, ir tai ne iš užpirktų daiktų, ir perka vien tik tai tokius dalykus, kurie nėra kasdien reikalingi, kaip antai — kur ne kur žibala, kiek arbatos ir cukraus, druską ir silkes, jei yra ant savo maisto, ant galo visokius papuošalus.

Todėl tai ir nestebėtina, kad jei ir buvo kur tveriamą užsieny kaimo darbininkų kooperacija, ji dažniausiai neturėjo pasisekimo. Ji galėjo būti tik tai tenai, kur ūkės vedime įsiviešpatavo kapitalizmas, kaip Amerikos Jungtinėse Valstijose.

Bet kaip gi būt? Ar kaimo darbininkai gali pasilikti šalyje nuo to didelio kultūriško judėjimo, kuris dabar visur verda? Ar jie gali pasikakinti visa politišką partija ir profesionališkuoju judėjimu? Tie klausimai gimsta mintyje ypač tose partijose, kurių didžiausiu ramsčiu yra kaimo darbininkai. Sulyg to, tad jie negali pasikakinti vien politišką partija, tai nė kalbos negali būti kadangi ir teip sulyg savo politišką išsilavinimo jie stovi kur tai žemiau už miesto darbininkus. Profesijonalinis gi judėjimas tarp kaimo darbininkų yra teipgi politišką, ačiu dvarponių ir valdžios rūpesčiu. Taigi reikalinga išrasti bent kokią judėjimo formą, — ar tai kooperatyvišką, ar tai apšvietos dalykuose, — kuri galėtų įtraukti ir tamsias kaimo darbininkų minias į bendrą kultūrišką judėjimą. Gyvenimas reikalauja kuogreičiausio išrišimo to klausimo, bet išrišimo dar nėra. O skubinties reikia, nes tuomet gali atsirasti pavojus, kad darbininkų partija atsitolindama nuo kasdieninio darbininkų gyvenimo ir išsigilindama vien politišką kovon, — gali visai nustoti savo įtekmės ant darbininkų minios, o šita gali nuo jos visai atsitraukti.

V. B.

Neužmirškime kaliniu.

Nutilus revoliucijos judėjimui ir reakcijai išvyravus, kiekvieno laisvės šalininko akys dabar turi būti atkreiptos į tuos, kurie pirmose eilėse grūmėsi su senąja tvarka, kurie drąsiai statė savo krūtinę prieš priešą, kurie padėjo ant revoliucijos aukuro visas savo spėkas, visas mintis, visą savo ypato gyvenimą. Retai atrasi Lietuvoj gyminę, kurios bent vienas narių, ar seniau ar dabar, nebūtų sėdėjęs kalėjime. Kalėjimai pilni, stato dar naujus... Kalinių gyvenimu visi dabar turi rūpintis. Kalinių vargai, bėdos ir atskyri linksmybės spinduliai visiems turi būti arti prie širdies.

Vargas, neapsakomas vargas dabar Lietuvos kalėjimuose. Valgis sublogo, kad viso ko duotų iš šalies atnešt, tai da būtų pusė bėdos, bet dabar leidžia atnešt tik cukrų ir arbatą. Kartais kalėjimų viršininkai turi daugiau sveiko proto, negu ministeris, išleidęs cirkuliarą; jie priima atneštą valgi, nes supranta, kad kalėjimo valgiu, kuriam skiriama 7-9 kap. į parą, kaliniai negali išmisti, ypač susilpnėja nuo kalėjimo valgio tie, kurie ilgus metus turi kalėjime sėdėti. Apsėjimas su kaliniais kuobiauriausias; kalinio ypata niekinama; jam kalama galvon, kad jis čia yra vergu ir pilnai priguli nuo malonės savo viršininkų, kad jie gali primušti, rykštėmis nuplakt, užmušti, ir tai be jokios atsakomybės...

Už mažiausį prieštaravimą, mėginimą nors žodžiu apsigint nuo užpuldinėjimų, pludimų — kalinio laukia karceris, o ten... tai jau žinoma kas — mušimas, plakimas... Karceris, tai akmeninis rusys-maišas; sienos drėgnos; lango nėra, nors pirštu akin durk; pasieny suolas — plikos lentos; kišant į karcerį ir žiemą ir vasarą vieną apvalkalą tepalieka ant kalinių, palta nuima, kartais batus nuauna, kepurę atima... Juodos duonos 2 svaru ir šaltas nevirintas vanduo, — tai visos dienos kalinio, karcerin įbrukto, valgis.

Žmogus išsėdėjęs karcerij 7 paras išeina iš ten sutinusiom kojom, išblyškęs yt giltinė; igauna reumatizmą...

Pasistojai ant lango pažiūrėti, kas ten už sienos dedas, kaip paukščiai skrajoja, kaip dangus mėlynuoja, — tuoj stovintis kieme sargas taiko šauti; jau buvo keli atsitikimai, kad tokiu būdu keliatą kalinių nušovė.

O kuo-blogiausia, kad tarp kalinių nėra vienybės, kad jų dvasia nupuolus. Ir suprantama, — pakol buvo jie ant laisvės, liuosi, tuomet kovojo, bet kuomet juos priešas prispaudė, kuomet kiekvieną jo ypato apsirėškimą užgniaužė, kuomet ji paniekino, kojom suspardė, — tuomet pranyko pas ji energija, tuomet pavirtė jis į vergą, užrėktą, užūdytą... Nebegali jis kovoti, nebejučia jis vienybės su kitais kaliniais; kalėjimo administracija tai gerai supranta ir da labiau užsideda ant kalinių sprando. Ardo kalinių vienybę da ir tas, kad naujai sodinamieji kaliniai, teip vadina mi politiškai-kriminališki, nieko bendro su politika neturi, ir įneša į senųjų kalinių tarpą dezorganizaciją.

Negirdžiant nieko iš laisvės, nematant naujo dvasios pakilimo, nejučiant kuomet bus galas tokiai reakcijai, negaunant pasipirties iš laisvės, — da labiau silpnėja kalinių dvasia. Ir pavirsta kalėjimas į pūvantį urvą, o jo gyventojai į gyvai palaidotus žmones. Ir slankioja kaliniai po savo kameras yt kokios šmėklos, be jokio tikslo ir ateities gyvenime.

Visuomenė negali ramiai žiūrėti į tokį kalinių padėjimą.

Kad neduoti nupulti kalinių dvasiai, kad apsergėti juos nuo greito džiovos įgavimo, reikia juos remti ir morališkai ir medgiškai, reikia aprūpinti juos naujomis žiniomis, knygomis, valgiu, drabužiais. Lietuvos visuomenė nors atjaučia kalinių padėjimą, bet mažai gali jiems padėti, viena dėlto, kad mažai yra iš tarpo darbininkų žmonių su atliekamą skatiku, antra dėlto, kad valdžia paskutiniame laike pradėjo bausti už aukų kaliniams rinkimą, surinktos aukos laikraščiuos jau vargu galima garsinti, per tai rinkimas labai trukdos.

Negali užmiršti apie kalinius tie, kas išsisuko iš po baisios caro valdžios letenos! Jų p a r e i g a j u o s š e l p t i. Amerikos draugai jau nuo senų laikų atsižymi savo gausumu aukas dedant ar tai revoliucijos reikalams, ar tai kultūros pakėlimui, ar tai kalinių sušelpimui. Bet dabar, šiame baisiame mūsų krašte laike Amerikos draugai turi didesnę atydžią atkreipti į rinkimą aukų kaliniams. Jei jau nebegalima varyti atviro revoliucijos darbo, jei minų ūpas yra nupuolęs, jei jau kiti atsiseikino su pradėtu darbu, tai negalima užmiršti tų, kas kenčia kovojęs su priešu. O tokių yra daug, pilna ir Lietuvos kalėjimuos, kiti katorgoj, kiti Sibiro tyruose, laukuose išstremti. Reikia šelpiti ne atskyrus ypato, nereikia žiūrėti kas daugiau ar mažiau «atsižymėjęs», ar «užsipelnęs» revoliucijos darbe, bet reikia šelpiti visi, sąžiningai kovojusieji su senąja tvarka. Nėra tokio masto, kuriuo būtų galima matuoti žmogaus atsižymėjimą revoliucijos darbe. Visi dirbo vardan vienos idėjos, kiekvienas pagal savo spėkas ir išmanymą, tai vienodai yra užsitarnavę sušelpimo.

Negalima užmiršti kalinių!

Buvęs Kalinis.

Pagelba mokslaeiviams.

Nuo tulo laiko kai kurie (turbūt patrijotiškesni) mūsų tautiečiai pradėjo galasti dantį tai ant socialistų, tai ant revoliucinio judėjimo ir tt. Buvo manoma, kad «tą tik ypatingumai, su laiku jie pranyks, ir vėl viskas bus kaip buvę», ir visgi buvo bandoma šokiuose atsitikimuose visuomeniškuose dalykuose, kaip antai revoliucijos šelpime, mokslaeivių šelpime. Pagalios vienok iš tautiečių verpeto pasirodė, kad negalima, nes socializmas pagal jų išsireškimą tai tik kvailystė, o revoliucijos šelpimas, tai tik bereikalingas aikvojimas visuomenės aukų. Su šelpimu mokslaeivių vėl tas pats. Skaitykit «Lietuvos» N 39 d-ro Graičiuo straipsnį «Kas tas yra ir ką tai ženklina»; «Liet.» N 41 p. Laukio straipsnį «Tik nesikarščiukime» ir, «Tėvynės» N 38 p. Politaičio str. «Nauja Draugystė». Ten randam, kad «Aušros» fondas atsisako šelpti mokslaeivį drg. P. G., kuris yra žinomas kaip socialistas ir atsižymėjęs revoliucionierius. Randasi beabejonės ir daugiaus tam panašių mokslaeivių, kurie pašelpos ar paskolos nuo tautiečių «Aušros» tikėtis negali. Prie ko tad tie draugai ar draugės turi kreiptis? Mūsų todėl yra pareiga savo draugams pagelbėti, nesakau, kad aristokratiškai šelpti, kaip kad «Aušra» daro, reikalaujama «atlyginimo visuomeniškais darbais», bet s k o l i n t, kaip ve «Mokslaeivių Paskolos Ratelis» yra užsidavę (žiūrėk «Vien. Liet.» N 38, bei «Lietuvos» N 39). Į tąjį «Mokslaeivių Paskolos Ratelį» ir turim nešti savo šapelius: kas prigulėdami kaipo aktyviški draugai, kas sušelpdami aukomis ir tt. Mūsų draugai mokslaeiviai atstumti nuo tautiečių, jeigu pagalios ir mes juos aplesim, — ką gi jie tada turi veikti? Turi atsižadėti savo idealo ir eiti tuom keliu, į kurį stumia gyvenimo sąlygos. Todėl, draugės ir draugai, nuo šio karto atkreipkim atydą į «Mokslaeivių Paskolos Ratelį», remkime jį jei nenorim aplesiti ir palikti ant «Dievo valios» vargingam padėjime esančius mūsų draugus mokslaeivius.

J. S. Pruselaitis.

Purenas ir kiti.

Purėnas, kaip žinoma, buvo beveik paleistas ir vėl antrą kart areštuotas. Lapkričio 6 d. buvo perkratymas jo bylos prieš Jungt. Valst. komisijonierių Hitchcock. Buvo bandyta uždėt kauciją už Purėną, bet nepriimta: byla eina jam sėdint tvirtovėj. Pasėdės da kokias tris savaites ir, kaip visi tvirtina, bus paleistas. Atsirado gerų liudininkų, kaip Trina Šefte ir Lazdyn, kurie prirodo, kad Purėnas buvo revoliucionierius, o ne paprastas plėšikas, padegikas ir zudytojas, kaip tai caro valdžia skundžia.

Purėnas sėdi kalėjime nuo gruodžio 21 d., 1907 m.

Purėnas, kruvinos meškino valdžios auka, bus išleistas iš laisvosios Amerikos kalėjimo. Bet kruvinoji Meksika da laiko tame «laisvės» kalėjime tris savo revoliucionierius, laukia, kada juos iš čia galės išgriebt ir, pas save parsivežus, nukankint. — Kalifornijoje, Los Angeles pavieto kalėjime nuo rugp. 23 d. 1907 m. sėdi meksikiečiai pabėgėliai — Ricardo Flores Magon, Antonio I. Willarrcall ir Librado Rivera. Juos areštavo, be v a r a n t o, Meksikos valdžios pasamdytas šnipų kompanijos viršininkas Thomas Furlong iš St. Louis, Missouri valst. — Socialistų Partijos susivaziavimas Chicagoj gegužio mėnesy vienbalsiai nutarė tuos vyrus remti, kad nebūtų išduoti valdžiai, trokštančiai jų kraujo. Los

Angeles S. P. kuopa išleido peticiją-protestą, po kuriuo renkama parašai ir siunčiama Jungt. Valst. prokuratoriumi pietiniame Kalifornijos distrikte.

Toliaus. Po žinomų riaušių Goldfelde, Nevadoj, tapo nubausti Smith ir Preston. Preston kalbinamas už užmušimą restauracijos savininko. Jis nuspręstas 20 čiai metų kalėjimo. Bet teismas visai neištyrė tos užmušėjystės aplinkybių. Preston gindamasis aną užmušė. Jis yra «Soc. Labor Party» narys. Ta partija kaipo protestą, pastatė Prestoną kandidatu į prezidentus. Yra «Prestono-Smitho apginimo organizacija». Ji teipgi išleido peticiją į aukščiausiąjį teismą; renka parašus.

Da negana! Spalių 6 d. Chicagoj areštavo tulą Rusijos pabėgėlį Rudovitz. Areštavo, Rusijos konsuliui prisiekus, kad jis Kurliandijoje buvo įsimaišęs į žudynes. Ar tik nebus antra byla, kaip Purėno? Rusijos valdžia pradeda rankiot savo priešus Amerikoj. Rudovitz, sako, buvęs «girių broliu». Da, vienok, nežinia ar jis — revoliucionierius.

Vaiku darbas.

Kapitalistas: — «Kudikiai daug daugiau man naudos atneša, negu jų tėvai. Tie seniai visi ištvirkę, visiems negana, reikalauja didesnio uždarbio, streikuoja... Kam man jų reik; aš darbą atlieku su mažais kudikiais. O, kiek pinigų... E! daugiau vaikų! Eik šia, kita auka!»

[Kaip vaikų darbas išsiplėtojė Amerikoj, skaitytojas ras knygojej «Kudikių darbas Amerikoj»].

727

Balkan
r socialist
engimus
ik surink
totos darl
Pereit
nių Konie
išku) nu
vokiškai k
šiams uždr
Europ
būsianti It
net Balka
sikalbėjim
Rusija,
bet... tik
kus karei.
Lenkij
teip pat ka
patyčių da
rė. Valdži
me išpale
mėn. užmu
jos republ
Dėlei
Institutos.
rius skaity
pritardami
valdžios «
Belgija
žmones sur
sukėlė visu
jo priimti
20,000 dol.
badauja mo
Am. Ju
50 milijont
mos kanalo

Repub
dik prezi
tarsime p
tas darbin
Bryan tap
šinių (pla
Elekt
gavo 317 b
pralaimėjo
Social
nuvesta sk
Kapitalist
tarnauja ju
draugai ray
ladelfijoj
buvo tik 3,
ne su prien
316 b.), ku

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Balkanu pussalyje karės nebus. Teip sako pirmiečiai radikalai ir socialistai. Europos socialistai pakelia protestą prieš tos karės rengimus ir aiškina žmonėms jos nereikalingumą. Kapitalistai tik surinktų aukso vaisius iš tos pjūtės ant kruvinos dirvos užklotos darbininkų lavonais, — sako socialistai.

Pereitą pėtnyčią Bosnijos sukilėlių banda užpuolė ant kazerinių Konicos mieste, Hercogovinoje, apie 80 mylių (rodos — anglišku) nuo Serbijos sienos, ir dinamitu išgriovė jas užmušdami 170 vokiškai kalbančių Austrijos kareivių. Austrijos valdžia laikraščiams uždraudė tą žinią skelbti.

Europos valstybių «santaikos» konferencija Balkano reikaluose būsianti Italijoje. Italija nėra įsimašiusi į tuos dalykus, tai visos, net Balkano valstybių, valdžios sutinka, kad tas santaikos pasikalbėjimas būtų Italijoje.

Rusija, kaip buvo jau minėta, tikrai žada Serbijai pagelbėti, bet... tikrai doriškai, sąjausmu; pinigų ir kareivių neduotų, ištikus kareivi.

Lenkijoje, karės stovį prašalinus, nieks neatsimainė. Varšavoj teip pat karia, areštuoja kratas daro, o Suvalkų gubernijoje lyg ant patyčių daugiau, negu pirma, areštavo ir «Šviesos» draugiją uždarė. Valdžia lyg tyčiojasi, karės stovį atimdama. — Penzos kalėjime išpalengvo nukankino socialistą Vasiljevą, kurs pereitą liepos mėn. užmušė policijos viršininką. Gėda demokratiškai Šveicarijos respublikai, kuri išdavė Vasiljevą caro budeliams!

Dėlei studentų streiko valdžia uždarė visus universitetus ir institutus. Studentai džiaugiasi. Valdžia norėjo prispirti profesorius skaityt lekcijas, kad ir tuščios bus auditorijos, bet tie išdalies pritardami studentams, išdalies jų bijodami, atsisakė eit į tas caro valdžios «open shop»...

Belgija. Brabanto provincijoje socialistai vaikščiodami po žmones surinko žinias, kiek vaikų eina mokyklon nevalgius. Tas sukėlė visuomenės nuomonę ir katalikiškoji valdžia nenoroms turėtoje priimti socialistų sumanymą: paskirti 100 tūkst. frankų (apie 20,000 dol.) mokiniams šelpti. (Amerikoj teipgi daugybė vaikų badauja mokyklose, bet čia nieks neprispirs valdžią tuorūpintis).

Am. Jungtines Valstybes vėla brenda į skolą: išleido «bonds» ant 50 milijonų dol. su penkais nuošimčiais. Tai antra paskolė Panamos kanalo reikalams. Auksu grįštas tas kanalas.

Po rinkimu.

Republikonai viršų gavo, Taftas išrinktas Jungtinių Valstybių prezidentu. Užsisės ant sosto kovo 4 d. 1909 m. — nuo tada turėsime prezidentą, kuris, turbūt, paves viską «Dievui žinot», kas darbininkams reikalinga. Tačiau nebus blogiau, kaip kad būtų Bryan tapęs prezidentu su demokratiška «pautiene iš senų kiaušinių» (platforma), kaip pasakė Debs.

Elektorių (rinkėjų) kolegijoje Taftas ir Sherman (vice-prez.) gavo 317 balsų, o Bryan ir Kern 169 b. Bryan trečius rinkimus pralaimėjo.

Socialistų Partija gavo nuo 700,000 iki 800,000 balsų. Da nesuveista skaičius. Balsai grįžta labai lėtai, lėčiau, kaip kitados. Kapitalistų rankose susinešimo įrankiai, tai tie įrankiai nenoriai tarnauja jų priešams. Anot «N.Y. Evening Call», tik liuosoriai draugai raportuoja kiek kur paduota balsų už Soc. Partiją. Philadelphiaj už Debsą ir Hanfordą paduota 5152 balsai (1904 m. buvo tik 3,149 b., o 1900 m. — 1,297 b.). New Yorke ir Brooklyne su priemiesčiais — 25,361 bal. už Soc. Part. (1904 m. buvo 24,816 b.), kuomet už «Soc. Labor Party» paduota 1,871 balsas (1904

m. buvo 5,116 b.). Wisconsin valst. už Debsą paduota 17,099 b. t.y. mažiau kaip 1904 m., bet už gubernatorių nuo Soc. Dem. Partijos paduota 18,338 b., tai yra daugiau, negu 1906 m. (17,394 b.) Chicagoj, rašo, už Debsą buvę mažiau balsų, kaip 1904 metais. Abelnai S. P. balsų skaičius užaugo dvigubai, sulyginant su 1904 m. rinkimais.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Žada duot darbą! Prieš rinkimus republikonų laikraščiai skelbė, kad tuo darbai pradės eit po rinkimų, jei tik bus išrinktas prezidentu Taftas. Taftas jau išrinktas, laikraščiai skelbia, kad 500 tūkst. darbininkų gaus darbą... po naujų metų. Truputį toliau nukėlė savo prižadą. Kad tik visai nenukeltų! Kai kur tačiaus prižada šiuo laiku atidaryt dirbtuves, arba varyt darbą «pilną laiką». Reikia gi pasielgt bent teip, kad visai neapsiviltų žmonės, išsirinkę tą republikonišką «gerovę». Šiuo tarpu ketinama atidaryt ypač verptuves ir austuves šiose vietose: Pawtucket, R.I., Newark, Boston, New Orleans, Jersey City. Bet tai tik atskiros dirbtuvės vienu kitur ketinama atidaryt. Teipgi plieno ir geležies dirbtuvės kai kur, rašo, bus atidarytos, arba imsią dirbt pilną laiką. Teip New Catsle, Pa., darbą jau gavo 255 darbininkai. Trentone (N. J.) tiltų kompanija gavusi orderį, kuris duos darbo per trejus metus, dieną ir naktį dirbant dvigubai daugiau žmonių, negu pirma buvo. Tas darbas esą buvęs sulaikytas iki Tafto išrinkimui; dabar busias tikrai pradėtas.

Negal baust savo narių. Massachusetts aukščiausiasis teismas («Supreme Court») nusprendė, kad unijos negali uždėt savo nariams pabaudų už atsisakymą streikuot. Tas nuosprendis išėjo iš šių aplinkybių. Bostono firma L. D. Walcut & Sons išgavo iš teismo «injunction» (uždraudimą) prieš savo streikuojančius darbininkus, murininkų ir akmenskaldžių uniją. Šita unija uždėjo pabaudą ant dviejų savo narių, po 100 dol., kad jie atsisako streikuot. Teismas pripažino, kad unija neturi tiesos jų bausti ir varžyt jų «laisvę».

IŠ PARTIJU GYVENIMO.

L. S. D. D. S a j u n g a D i d. B r i t. Pabaigoj rugsėjo įvyko nepaprastas Liet. Soc.-Dem. Darb. Sąjungos Didžiojoje Britanijoje (Anglijoje) susivažiavimas, su tikslu išleisti drg. Jurgelioni, buvusį «Rankpelnio» redaktorių, ir apkalbėti apie «Rankpelnio» gyvavimą. Susivažiavimas į vietą prasišalinusio drg. Jurgelionio išrinko «Rankp.» redaktorium drg. Rudaitį. Sulyg medegiškojo «Rankp.» palaikymo tarta: kad per tris savaites auknotų visi nariai pagal isgalę, kad kiekviens rūpintųsi, kiek galint, daugiau praplatinti «R.», rinkti prenumeratas, apgarsinimus ir tt. Sulyg sąjungos sustiprinimo tarta: kad centro kom. atsilankytų tankiaus į kuopas jas sustiprinti. Išrinko drg. Šolį, kurs sykiu su drg. Švedu peržiūrės redakcijos išdo knygas.

«Pasibaigus svarstymams, buvo užmanyta duoti dovaną Dr. (draugui. R.) Jurgelioniui už jo pasidarbavimą Škotijos lietuvių labui. Vienbalsiai sumanymas priimta, ir L.S.D.D. Sąjungos Draugai nutarė pasiūdyti eilę rūbų, kaipo atminimą, kad Dr. Jurgelionis ir tolesnei neužmirštų savo brolių, Škotijoje gyvenančių.

Padėkavodamas Dr. Jurgelionis išreiškė: «kad ne šita dovana, kad ne šitas prijantimas sąjungos draugų, — aš būčiau išvežęs iš Škotijos tik galą butelio, kurį mano viengenčiai per langą butan įmetė». («Rankp.» N 25).

L.S.D.P. Suvalkijos Apskričio Konferencija. Spalio mėnesį atsibuvo nepaprasta Suvalkijos Apskričio konferencija. C.K. užklausus buvo svarstyta, kaip Suvalkijos Apskritys turi atsinešti prie sušaukimo augštesnės partijos įstai-gos.

1) Konferencija peržiūrėjus dabartinį partijos stovį, rado reikalingu apsvaistyti, kaip prisitaikinti savo darbe prie dabartinės reakcijos, kaip atsinešti prie nelegališko ir legališko darbo. Toliau konferencija rado, kad ligšiol kaime partijos darbas buvo varomas ant neatsakančios dirvos, ir kad dėlei to partija beveik neturi jokios įtekės ant kaimo proletarijato. Už tai konferencija rado reikalingu plačiau apsvaistyti tą klausimą ir išdirbti tokį darbo būdą, kad didesnė būtų atkreipta atyda ant kaimo proletarijato, o mažesnė ant kaimo smulkių savininkų (mažžemių). Toliau konferencija rado, kad paskutinio susivažiavimo rezoliucija apie «žemės klausimą» liko tik bergždžia rezoliucija, ir kad ta rezoliucija neaiški ir neužbaigta. Už tai konferencija rado už reikalingą iš naujo peržiūrėti, kaip partija turi atsinešti prie žemės klausimo. Ant galo, mūsų partijoj dar nebuvo nė kartą svarstomas klausimas: ar reikalinga L.S.D.P. agrariškas programos, ar ne. Už tai konferencija nežino, kaip žiūrėti į paskutinio susivažiavimo rezoliuciją: ar kaipo ir programo punktus, ar kaip į taktikos. Toks neaiškumas neturi būt, nes jis gal pagimdyt nesuapratimus. Reikia tą išrišti.

2) Suvalkijos apskričio konferencija radus reikalingu tuos klausimus išrišti augštesnėje partijos įstaigoj, pati pasirūpino kai kuriuos klausimus apkalbėti. Pirmučiausia buvo kalbėta: ar reikalinga mums agrariškas programos. Paaiškėjo, kad kaimo proletarijatu, tik su kai kuriais pataisymais, visai atsako bendras partijos programos. Socijaldemokratų gi partija, kaipo proletarijato partija, negali statyti savo reikalavimų, kurie atsakytų tik smulkių savininkų reikalams ir net kenktų proletarijato reikalams. Jeigu gi pakyla koki-nors valstiečių reikalavimai, tai tuomet socijaldemokratai turi peržiūrėti, kaip tie reikalavimai atsilieps ant proletarijato reikalų ir ar bus jie revoliucijoniški, ar tik atžagareiviški. Prie to prisitaikius socijaldemokratų partija ir išdirba savo agrarišką taktiką arba politiką, ir nereikalauja atskiro programo (9 už, 1 prieš, 1 nebal savo, 2 buvo išėję). Toliau konferencija rado, kad prie kapitalizmo tvarkos žemių konfiskacija Lietuvoj ne tik nereikalinga, bet dar blėdinga.

Kaip vesti darbą tarp kaimo proletarijato jokios rezoliucijos projekto nebuvo išdirbtos (tas atidėta kitam kartui), vienok buvo kalbėta, kad kiekvieno partijos nario, jeigu jis ištikro skaito save s.-d., turi būt priedermė gauti kuo didžiausius ryšius su dvaro ir ūkininkų darbininkais, kad per tuos ryšius turėti įtekę ant laukų darbininkų, kad laukų darbininkai labai mažai susipratę ir kad tuom jie reikalauja rašto agitacijos per specialius lapelius, kad jie dar nēr teip nesubrendę, kad iš jų galėtum tverti kokias nors draugijas, kad partijai turi rūpėti ne tiek tvėrimas darbininkų kuopelių (dabar), kiek agituoti darbininkų tarpe ir kad darbą reikia vesti ne ten, kur lengviau (tarp mažžemių), bet ten, kur jis naudingesnis, nors sunkesnis.

2) Liko nutarta, kad ligi sekančiai konferencijai (dėl išpraktikavimo) A.K.-to narius rinktų rajonų konferencijos.

4) (negarsinamas).

5) Buvo kalbėta, kaip geriau sutvarkyti apskr. konf. sušaukimą.

20.X.08.

M. B—s.

Darbininkų klesia turi ne apginti, o tik užkariaut sau tėvynę.
L a f a r g u e (pranc. socijalistas).

SANJUNGOS REIKALAI.

Prie V-ojo susivažiavimo.

64 kuopos Lawrence, Mass. nutarimai.

Savo mėnesiniam susirinkime 28 spalio 64 kp. svarstė apie V susivažiavimą. Po ilgų ginčų buvo priimta sekanti rezoliucija:

L.S.S. susivažiavimas šiemetams yra nereikalingas dėl šių priežasčių:

1) Kad mūsų Sąjungoj yra visuotinas referendum ir visokius reikalus galim per jį nuspręsti;

2) Mūsų važiuodami į susivažiavimą sušelpiam tik kapitalistus; vieton sušelpiti kapitalistus, galėtum sušelpiti tuos draugus, kurie reikalauja nuo mūsų pagelbos.

64 kuopos komitetas: Organiz. V. Borisas,
Skr. R. Vasiliauckas,
Išd. J. Petrauskas.

Lawrence, Mass.

29 ta kuopa laikydama mėnesinį susirinkimą 18 spalio, nutarė, kad L.S.S. seimai arba susivažiavimai nebūtų laikomi kasmetas, tik kad būtų šaukiami tada, kada centro valdyba matytų susivažiavimo reikalingumą, kada yra svarbių reikalų, o juos negalima kitaip atlikti, kaip tik per susivažiavimą. Šiaip mažesnius reikalus galima atlikti per visuotiną balsavimą. Tie kasmetiniai susivažiavimai padaro daugybę iškaščių centrui ir kuopoms, o jokios naudos neatgabena mūsų Sąjungai.

Vardu 29-tos kuopos L.S.S. S. S. Katkevičius.

Springfield, Ill.

Chicago, Ill. 22-ra kuopa L.S.S. susirinkime spalio 11 d. svarstė L.S.S. susivažiavimo klausimą, kuris pakeltas «Kovos» N 40, po antrašu: «Prie mūsų V-tojo susivažiavimo». Mūsų kuopa pataria, kad būtų Sąjungos susivažiavimai d v i m e t i n i a i, nes pertankūs susivažiavimai, nieko gero neatneša, tiktai ką greičiausia pakyla ypatingi vaidai! O visi reikalai kuriuos ir reikėtų tuose susivažiavimuose atlikti, tai palieka užpakalyje.

Vardan 22-ros kuopos, — sekr. M. Czinkas.

67 kuopa L.S.S. svarstėm apie ateinančią susivažiavimą, t.y. turintį įvykti 1909 metuos. Vienbalsiai nutarta, kad atsakančiausia ir parankiausia vieta susivažiavimui, tai — South Boston. Dėlto, kad ateinančiais metais bus seimas S. L. A. Worcester, Mass. O kaip yra daugelis, ką tie patys delegatai dalyvavuja seime S. L. A. ir susivažiavime L.S.S., tai jiems kelias nuo Worcesterio į South Bostoną kaštuotų ant garvežio 90 centų, o ant karų tiktai 50 centų. Tokiu būdu delegatai, negrįžė namo, galės dalyvauti ir seime S. L. A. ir susivažiavime L.S.S. Laikas susivažiavimo būtų patogiausias 2 diena birželio O kaslink tolumo pribūti iš pietinių valstybių: iš tų valstybių reikės siųsti delegatus į seimą S. L. A., tai ir pasidaro vienas kaštas. O kaslink apsigyvenimo lietuvių apie Bostoną, tai yra beabejonės daugiausia kaip visur kitur. Ir visiems yra netoli susivažiuoti į seimą ir susivažiavimą. O jeigu būtų Chicagoj susivažiavimas, tai rytinėms valstijoms yra labai tolimas kelias. Mūsų yra tiktai pritarimas draugo Viznio užmanymui. Patariam neilginant laiko, leisti per kuopų referendumą.

Vardan 67 kuopos: išdo sekr. J. Kugis, išd. J. Vaškis,
organiz. L. Grikštas.

25-tos kuopos sumanymas.

25-ta kp. LSS, Union City ir Naugatuck, Conn., per savo mėnesinį susirinkimą, 15 d. spalio, įnešė visos Sąjungos nariams apsvaistyti ir perkratinėti komisijos sustatymą kan-

didatų į Sąjungos centrą; tame mūsų kuopa randa už nelegališkai atliktą praėjusių centro narių rinkimą, nes vienas narys užima dvi vietas centre, pavyzdin drg. Šukys yra revoliucijos ir Pildomamjame K-tuose. Galiausiai, mes matome klaidą komisijos, kam ji pastatė vieną narį dviejose vietose. Dėl gerovės ir naudos Sąjungai, mes įnešam rinkti kitą narį Sąjungos centre, kad laikui bėgant neatsitiktų koki negeistini susipratimai arba vaidai tarp centro narių. Įdomu, kaip galima suteikti vienam nariui dvi vietas; kur mes matom, kad kandidatų nestokuoja ir yra narių, kur su energija ir pasišventimu nori darbuotis Sąjungos labui. Kodėl mes, draugai, mėginam užkrauti sunkią našą vienam nariui? Juk mes gana gerai suprantam, kad vienas narys apsiėmęs vieną urėdą centre, da neatlieka savo užduotės kaip narys centro, o mes grįžtam atgal, suteikdami jiems dvi vietas; tada tik susidemoralizuoja visas darbas ant bergėdžio pamato. Todėl mūsų kuopa duoda sumanytą visoms kuopoms kuomžiausiai apsvarstyti ir įsigilinti, kad nepraktiškas rinkimas vieno nario į dvi vietas. Toliaus kuopa sumano išrinkti kitą narį į centro valdybą, užklausing drg. Šukio, katra tų dviejų vietų apsiima pildyti. Tada, pritarius kuopoms, leisti tat per referendumą.

25-tos kp. LSS sekr.

S. Beržas.

III rajono konferencija.

(Atsibuvo Homestead, Pa. 11 spalio d. 1908 m.).

Delegatai dalyvavo nuo sekančių kuopų: 6-tos k. J. Skudzius, A. Vainorius, S. Sipavičius, N. Juodviršius; 5-tos k. K. Džurgis; 50-tos kp. — J. Parčevskis, K. Tamošius; 54-tos kp. — D. Lekavičius, J. Lekavičius; 55-tos kp. — V. Gvazdikas, J. Valentukonis, J. Stasevičius, K. Bagužas, K. Matulaitis; 57-tos kp. — B. Kondratavičius, A. Keršis, P. Kimbirauckas, J. Mikalauskas; 88-tos kp. — L. Verbliugevičius, K. Kašeta, A. Šerkšnas, J. Giedrys, J. Šmulskštis; 93-tos kp. — A. Čepauskas, S. Brigris; 99-tos kp. — K. Rasikas; nuo Ambridge, Pa. kuopos — B. Gramba. Apart to liko suteiktas lygus balsas 3 svečiam.

Pirmsėdžiu konferencijos išrinkta L. Verbliugevičius, sekretorium — A. Antonov.

Rajono sekretorius perskaitė praėjusios konferencijos protokolą, kurs be jokių pataisymų liko priimtas.

Prasidėjo rajono komiteto ir drg. Antonovo raportai, iš ko paaiškėjo, kad svarbiejie praėjusios konferencijos nutarimai išpildyti; visi komiteto nariai darbavos kuogeriausia. Drgui Antonovui šioj apylinkėje besilaukiant, įsirašė į Sąjungą 100 naujų narių ir sugrįžo daugelis senų, kurie buvo jau atsimetę. Priešrenkamoji agitacija eina pasekmingai.

Paskui svarstyta įnešimai, iš kurių liko dauguma balsų priimti sekanti:

1) Užklausti «Kovos» administraciją, dėlko kuopų apgarsini mus tarpina į organą vėliau paskirto laiko, o apie III 7 konferenciją visai nepatalpino.

2) a) kadangi Pildomasis Komitetas tankiai kišasi į Veikiamoj Komiteto užduotis, o tasis į Pild. K—to užduotis,

b) kadangi kitataučių pavyzdys parodo, jog tą darbą, kuris pavestas pas mus dviem komitetam, gali atlikti vienas komitetas,

c) kadangi Veikiamoj Komiteto nariai išsimetę po visą Ameriką ir nuosekliau gali spręsti visokius reikalus, taikantės prie aplinkybių,

tai mes atrandam, kad Pildomasis Komitetas gali būti panaikintas ir patariam šitą klausimą leisti per Sąjungos referendum.

3) Konferencija išskaitliavo, kad susivažiavimas Sąjungai atsieina apie \$2000, o svarbaus nieko jis nenuveikia, net jo nutarimai leidžiami per Sąjungos referendum; pastarasis būdas yra mums parankus be susivažiavimo viską spręsti, — taigi V susivažiavimas šimet yra nereikalingas.

4) Reikalingas keliaujantis organizatorius. Šitą klausimą leisti per Sąjungos referendum.

5) Turi būti garsinama «Kovoja», kiek kokių knygučių atspaudinta ir kiek kasmėnuo kokių parduota.

6) Garsinti kassavaite įplaukimus už pašalinius darbus, pažymint, kas darbą davė ir kiek užsimokėjo.

7) Parsisiųdint 5000 agitatyviškų lapelių ir išsiuntinėti III rajono kuopoms.

8) III rajonas turi suorganizuoti teatrališką kuopelę.

9) Parengt ant 7 lapkričio d. balių su teatru ir lakiojančia pačta. Rengimo komitetas: rengėjas A. Antonov, gaspadorius B. Grabauskas, pačtalijonas S. Sipavičius.

Rajono komitetas pasiliko tas pats, tik atsisakius organizatoriui B. Grabauskui liko išrinktas į jo vietą L. Verbliugevičius.

Reikalui atsitikus sekanti konferencija bus sušaukta Pittsburg Pa.

Sekretorius A. Antonov,
Pirmsėdis L. Verbliugevičius.

LSS 32-ros kuopos draugų atidai.

Draugai ir draugės: — Jau praleidom vasaros laiką, karštas dienas, jau atėjo rudens laikas, atvėso oras, prie darbo negali but tingū... Ar mes ką nuveikėm per vasarą socializmo labui, ar kiek išlavinom savo protą, kad suprastume visuomenės surėdymą? Nieko neišsilavinome ir nenuveikėm; mes vis nesidarbuojame; į susirinkimus vos trečia dalis draugų teatsilanko, o dvi dalys praleidžia laiką ant niekų. Ne tik 32-roj kuopoj, bet ir kitose kuopose panašiai dedasi... Atminkit, draugai ir draugės, jog trečia dalis draugų mažai ką gali nuveikti, taigi neleiskim laikui ant niekų, nes kiekviena valanda brangi. Privalome į susirinkimus atsilankyti kiekvienas ir lavintis. Visi — moterys ir vyrai — turim svarstyt reikalus, išrišti įvairius klausimus — tokiu budu lavinsimės. Nepaisykit, kad kas su panieka į mus žiuri ir prakeiksmą meta. Nors šimtus prakeiksmų temeta ir niekina mus — mes neturim nusiminti, tik atsakyti: atleidžiu tau, nes nesuprantį ką darąs... Neturim ko tikėtis, kad kas ką nuveiktų, nes privalom visi dirbti išvieno. Kaip dirva kulturinga išduoda gerus vaisius, taip proletarijatas su išlavintu protu guli atsiekti savo tikslą. Matome iš materijališko atžvilgio, kad išrastos naujausios sistemos mašinos užima darbininkų vietas, o bedarbių skaičius vis auga, drauge auga ir vargas, ir visokios nelaimės, tai turime vienyti ir lavintie; tik išlavintu protu ir suvienytomis spėkomis numesim vargus nuo pečių. Dar kartą meldžiu: draugai, nepraleiskite pro

ausis balso tyre šaukiančio, o atsilankykite į susirinkimus paskirtame laike.

Duryea, Pa.

V. Geibis.

III-čio rajono draugams.

Rašiau atsišaukimą į III, Pitsburgo, rajono draugus, kurie dar dirba kiek, kad šelptų mūsų vienintelį spindulį šviesos «Kovą» laike krizio. Teipgi ir aš tame atsišaukime prižadėjau negert penkių stiklų alaus kassavitė, ir per 4 savaites prižadėjau prisiųsti \$1,00 «Kovos» fondu. Tą dabar ir išpildau įdėdamas «money order'į» vertės \$1,00. O tų prakilnų kuopų sumanymų nenoriu, nenoriu, kad uždėtų priverstiną mokėjimą penktukų ar dešimtukų. Aukavau ir aukausiu, jeigu galėsiu, bet ne iš prakilnų privertimų. Tik nežiurėkim atgali, bet ženkim drąsiai pirmyn! Kas daugiau iš III rajono draugų pasirodys prie darbo? Nuo mūsų darbuotojų priguli, kad «Kova» atlankytų mus kiekvieną du kartą per savaitę.

III raj. sekr.

B. K. Kondratovičius.

Atidai visų kuopų Massachusetts valstijos.

Brighton, Mass., 61 kp. savo susirinkime, 25 spalio, šių metų, vienbalsiai nutarė paraginti visas kuopas LSSA prie stropesnio darbavimosi, matydama nekurių kuopų nerangumą,

Gyvenimo atbalsiai.^o

Parašė VINCAS iš PAEŽERES.

«Socijalistai didžiausi mūsų priešai, nes jie sukelia prieš mus darbininkus, tvirkina jus, mokina neklausyti, nedirbti, o tiktai didesnį užmokėsi imti» — šaukia turtingi ukininkai.

«Socijalistai kovoja prieš tikėjimą, nori sugriauti bažnyčias, išvyti kunigus» — šaukia klerikalizmo (dvasiškijos valdžios) auklėtojai.

«Socijalistai nepripažįsta tėvynės, kovoja prieš tautos meilę, prieš «šventąją» senovę» — šaukia patrijotai.

Ar tai teisybė? Ar ištikrųjų teip yra?

Ne! ne! Tai melas, melas! Didžiausias melas!

Ne, ponai ukininkai! Socijalistai nemokina darbininkus jus neklausyti, nedirbti, girtuokliauti, palaidunauti!

Ne, meldžiamieji krikščionys-demokratai! Socijalistai nekovoja prieš tikėjimą, jie nenori griauti bažnyčių!

Ne, patrijotai! Socijalistai nekovoja prieš tėvynę, prieš tėvynės meilę. Tik kovoja su jūsų «šventąja» senove!...

Socijalistai nesako darbininkams: «neklausykite ukininko!» Darbininkai turi klausyti savo darbdavio, bet tiktai tuomet, kuomet eina kalba apie paklusnumą darbe. Ar ga-

*] Ne visame galima sutikti su autoriaus nuomonėmis, ypač negalima pripažinti tą uždavinį, kokį jis skiria «maldo namams», bet taip pat tikrai kaipo tikrus «gyvenimo atbalsius». Red.

mą, nežinia dėl kokios priežasties. Visupirmu, dėlko nėra teip ilgai pagarsinta protokolas konferencijos atsibuvusios 27 rugsėjo, Lawrence, Mass. Mums rodosi, kad per mėnesį laiko galima tai atlikti. Toliau, kas-link konferencijos nutarimo apie išlaimėjimą laikrodėlio, nežinia, kada bus surinkti visi tiktai; po šiai dienai nieko negirdėti, o kai-kurie žmonės labai nerimastauja, jau kone apgavikais vadina. O čia protokolo apskelbimas užvilktas ir nieks nemato mūsų atlikto darbo. Kas-link konferencijos: susivaziavo delegatai vos tiktai nuo 5 kuopų, o kur likusių kuopų delegatai, tai nežinia: jokios žiūros neprisiuntė į konferenciją apie savo gyvavimą. Tas pasielgimas, draugai, labai negeras; per tai mes negalime išpildyti jokių savo nutarimų. Tėmykime, draugai, kad mes veikiame ne dėl savo ypatos, bet dėl visuomenės labo ir tą darbą reikia atlikti konoatsakančiausiai, tai tuo budu mes pakelsime visuomenėje savo autoritetą. O jeigu mes to neišpildom, tai tada veltui vadinamės socialistais; žmogų ne vardas puošia, bet darbas. Kas labiausiai ir pasirodė per konferenciją — neprisiųsti iš kuopų tiktai išlaimėjimui laikrodėlio, kur buvom priversti atidėti tą pažadėtąjį darbą neaprobežiuotam laikui; tokiu budu visuomenė turi pilną tiesą pavadinti mus neteisingsais. Tai pamatęs ir darbščiausias mūsų draugas socijalistas pradeda atšalti nuo darbavimosi tame sukuryj, kad jį visi iš visur užpuldinėja, visai ne už jo kalčią. Stenkimės, draugai, visi kiek galėdami, išpildyti visus nutarimus ir pavestus darbus atlikti į laiką ir gerai. Tada mes busim socijalizmui, o socijalizmas mums, ir kiekvie-

li klausyti darbininkas, kada jūs jam sakote: «denkis, tarne, prieš mane, nes aš tavo ponas, mano žodis turi būti tau visame šventas!» Ar darbininkas gali klausyti, kad jūsų vaikai, ar jūs patys, norite jį išgėdinti, suvilioti, išjuokti, o paskui išvyti iš jūsų namų?

Teip, teip, ponai ukininkai! Teip dabar yra!

Ar gali šiandien, ačiu Dievui — XX amžiuje, darbininkas būti jūsų vergu, ar jis gali teip gyventi, kaip ligšiolei gyveno? Jūs susikraunate turtus, jūs perkate kolonijas, jūs apsitaisę futromis, jūs važinėjate geros veislės eržilais!... O jie?... o jie!... Jie pasinėrę begalinėje tamsybėje, nemato daugiau nieko, kaip tik degtinę, išdykavimą... Jie vargsta supuvusiuose, suluzusiuose jūsų košaruose, jie valgo tik liekanas nuo jūsų, jie vilki jūsų duotais skarmalais, jie priištį prie darbo, yt tas jautis prie jungo!...

Teip, teip, ponai «social-kapitalistai!» Teip dabar yra!

Socijalistai dar niekam nesakė, kad nereikia tikėjimo... Meldžiamieji kunigėliai, klerikalizmo auklėtiniai! Socijalistai nori, kad tikėjimas būtų liuosas, kad kiekvienas teip tikėtų, kaip jam geriaus patinka... ir kad tas tikėjimas, kuris dabar yra, būtų tiktai tyras Kristaus mokslas... Jie nori, kad persimainytų tas tikėjimas su savotišku kunigų «mokslu», kurie šaukia tamsią liaudį prie nusizeminimo, prie vergijos, prie pančių, prie judošiavimo, prie skerdynių!...

* Mūsų aplinkėse kai-kurie didžiausieji ukininkai teip save vadina. Aut.

nas turės norą darbuotis. Dar užtėmyta, kad kuopos, rengiančios konferencijas, labai vėlai praneša apie tai kitoms kuopoms, o tas reikia neatbutinai per mėnesį pirma pranešti, kad galėtų visos kuopos gerai susitvarkyti.

Vardan 67 kuopos

Iždo raštininkas *J. Kugis,*
Iždininkas *J. Vaškis*
Organiz. *L. Griškūtas.*

Pranešimas II-ro rajono kuopoms.

Draugai ir draugės! Aš nesulaukdamas atsakymo nuo I-mos kuopos sekr. ir matydamas reikalingumą greitesnio su šaukimo VIII konf., esu priverstas pranešti, kad pasiskubintumėt susaukti susirinkimus, apsvarstytumėt reikalus šaltai ir pasiųstumėt atsakantį skaitlių delegatų nuo skaitliaus kuopos narių. Draugai! Ak žinot, kokiam padėjime mūsų rajonas, o galima sakyti artimiausias prie mūsų turto; dėlto būtų jo didžiausia priedermė atkreipti atydą į tą visą! Netur mūsų II-ras r. sekr., iždininko, veikiamo kom. nario, ir da kas: pavojus turtui... bet apreikšti negalima. Šiuom, aš tikiu, jog ir daugiau yra suprantančių bei matančių tą viską. Taigi, draugai ir draugės, dirbkim visi iš vien, o geras darbas vis negalės but blogu ateityj; jeigu vienas padarysim negerai, ar ne praktiškai, tai kitas turim stengtis pataisyti.

Teip, kunigėliai, krikščionys-demokratai! Socialistai žino, kokiais keliais jūs einate, socialistai perdėm permato jūsų «mokslą»!... Jūs palikote didžiausiais farizėjais, didžiausiais begėdžiais, jūs pavertėte bažnyčias į krautuves, kur už auksą pardavinėjate tą šventąjį Kristaus mokslą... jūs pavertėte maldos namus į vietą susirinkimų, kur vedat politišką agitaciją apie socialistus, apie partijas, apie laikraščius, apie draugijas, apie lioterijas!... Jau šiandien randasi kunigai, kurie pradeda eiti Kristaus keliais, kurie nori būti nuskriaustųjų draugais, teisingais varguolių apginėjais!... O jūs? Jūs klerikalizmo auklėtojai, jūs tamsos auklėtojai... išmetat iš savo tarpo juos, atimate jiems mišias, tiktai už tai, kad jie parašo vieną-kitą knygele, neprielankią jūsų atžagareiviškoms pažiūroms, jūsų kišeniui, jūsų biurokratizmui...

Pasidėkite, kunigėliai-klerikalai ranką, ant širdies ir pasakykite: «Mūsų žmonių priešai, mūsų išgamos, mūsų rupinamės tiktai savo kišeniūm, mūsų auklėjam juodašimėčius, judošius, savo brolių pardavėjus...

Teip, teip, meldžiamiejie «jagamastėliai»! Jūs tokiais darbais užsiimate!...

Socialistai niekadės nekovojo prieš jokią tėvynę! O kur jų tėvynė? Ar ne toj pačioj Lietuvoj? Jie nurodo tiktai, kad darbo žmonės neapsigautų, kad nebūtų įtraukti į tautų buržuazijos vaidus tarpe savęs, kuriais naudojasi visoki «patrijotai» tiktai dėl savo kišeniaus. Toki «patrijotai» visa-

Teipgi malonės I-ma kuopa nurodyt dieną ir vietą konferencijai per organą «Kovą».

Su meile visiems draugams, rajono organizatorius

J. B. Jusaitis,
1010 Church St., Easton, Pa.

Praktiškasis darbas.

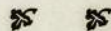
Gerbiamoji «Kovos» Redakcija: — Čia rasite įvyniota \$3,00, už kuriuos prisiųsite geriausios literatūros propagandai, kad tiktų neskaitantiems, ypač, kad tiktų prieš šiuos Jungt. Valst. rinkimus. Daug yra da nesuprantančiųjų, kaip jie parduoda savo šeimynas, savo moteris ir patys save, balsuodami už tuos turčius. O kaip kokia nelaimė, tai nei na pas tuos turčius melsti sau pagalbos, bet eina pas tuos pačius darbininkus.

Neužmirškime, draugai, ir tam tikslui aukauti: prisiųskime po kelis centus «Kovos» redakcijai, kad atsiųstų mums knygelėlių ar lapelių pundelius ir mūsų juos išdalinėsime neskaitantiems, tai tie ir susipras, nenorėdami.

Jūs socialistas

Springfield, Ill.

A. S. Rulynaitis.

Socializmas nėra tai uždavinys tėvynei panaikinti, — jis kilnijas tiktai sudraugiati (socializuoti) ją.

J a u r e s (=Žores; pranc. filozofas).

dos labai mėgsta kalbėti apie tėvynę, apie tautos «meilę» ir visados remiasi ant senovės, kada Lietuva buvo «šventas». Žinoma, kas tai buvo tas «šventumas»; tai buvo, aiškiau pasakant, — tamsumas; tada viešpatavo visoki prietarai, burtai, visokios piktos dvasios, raganos, žalčiai ir t. t., na, žinoma, tuo žmonių tamsumu naudojosi ir dabar da nandojasi visoki «patrijotai», kurie buvo ir yra didžiausi žmonių ir nuvargintotos tautos priešai, tai kur gi jie nešauks, kad Lietuva vėl būtų «šventas»? Anaiptol! Socialistai turi tikrą tėvynės meilę, nes jie dėl nuskriaustųjų žmonių visukuo rupinasi, viską aukuoja, dargi savo gyvastį... jų šauksmas toks: «Viskas dėl žmonių, viskas per žmones!» Žinoma, socialistai niekadės nenori, kad vėl teip būtų, kaip buvo senovėje, kada visoki «patrijotai» naudojosi iš žmonių vargų, iš žmonių ašarų, iš žmonių tamsumo; jie nori išrodyt tikrus tokių «patrijotų» darbus, jie nori parodyt žmonėms, kas jų draugai, o kas priešai, kur jų vėgari ir pančiai, o kur laisvė ir laimė...

Teip, teip, «patrijotai»! Mūsų žinome, kas jūs per vieni!

Tad žinokite, darbininkai, bežemiai ir mažazemiai, kas jūsų draugai — jau šiandien atskirkite pelus nuo grūdų!... Žinokite, kad patekę į visokių, viršminėtų, «patrijotų» tinklus, skaudžiai apsiriksate: tai ne draugai jūsų, bet kuodidžiausi priešai, su kuriais turite grumtis iš visų pajiegy! Socialistai jus mokino ir mokina, kaip tą kovą vesti, jie nurodo jums kelius, jie vadovauja jumi, jie pirmutiniai užpuola ant

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

Royalton, Ill. Spalio 3 d. susitvėrė LSS kuopa, N. 112, iš 7 draugų. Susitvėrimo priežastis buvo šita: atsilankęs drg. M. Demikis iš Herrin, Ill., pasiskundė drg. P. J. Milčiniui apie savo broį Kostantiną, kuris šiandien yra suareštuotas ir sėdi Senapilės kalėjime. Drg. P. J. Milčiunas sušaukė susirinkimą į salę Valley Savage, kur susirinko 9 draugai. Prasadėjo svarstymas, kaip galima būtų išgelbėti draugą K. Demikį iš kalėjimo. Buvo nutarta aukauti pinigų ir siųsti jo tėvui, kad išimtu iš kalėjimo, ant parankos 200 rub.; paskui pasirodė, kad jo tėvui negalima siųsti pinigų. Drg. P. J. Milčiunas perstatė savo tėvą, Adomą M., kad jis galėtų pasirūpinti išimti K. D. iš kalėjimo. Tas likosi užtvirtinta ir išsiųsta laiškas į Lietuvą.

P. J. M.

Šitokiam dalykui gali duoti pinigų tik pažįstami, kurie nori, bet negalima tarp žmonių rinkti aukas, nes gal išeit dideli nesusipratimai. Red.

priešo ir tik su jūsų, darbininkai, pagelba galima kas laimėti... Dabar mes turime tiek priešų, kiek dar niekad neturėjome, dabar aiškiai pasirodė, kas žmonių draugas, o kas priešas, kas eina už žmonių gerovę, o kas už savo kišenių... Dabar visoki žmonių kirminai, žmonių dielės, žmonių tamsintojai įsitaisė jau visokius įrankius, kad tik paimti žmones po savo globa, kad tik apdumti jiems akis, kad tik padaryti Lietuvą «šventą», o paskui siurbti iš žmonių kraują ir krauti sau tukstančius...

Darbininkai! ar jūs to nematote? Apsizvelkit, kas aplink jus dedasi! Jūsų išnaudotojai, jūsų tamsintojai, jūsų suvaidžiotojai taisy lioterijas su atlaisdais, taisy įvairias šventųjų vardais draugijas, — dar truksta prisegti «šventumą» ir bus «šv. Žiburiai», «šv. Saulės», «šv. lioterijų šaltiniai», «šv. Vienybės»... viskas bus «šventą», visa Lietuva bus «šventą»! Iš visų pusių šitie «šventieji» siuva, mezga jums tinklus, kad tik kaip-nors pagauti, įpainioti jus į tuos tinklus ir užkrėsti neišnykstančia tamsybe...

O «social-kapitalistai!» o klerikalai! o «patrijotai!» ką jūs darote? jūs norite prazudyti Lietuvą, kuri ir teip pasinėrus varguose ir tamsybėje!...

Bet, ar į juos mes turime šauktis? ar jų turime maldaut, kad jie nustotų vedę juodašimčių darbą?

Ne, ne ir ne! Nenuleiskime rankų, matydami tokius mūsų «patrijotų» darbus; jie visuomet teip elgėsi ir elgsis — tai jų darbas, jų numylėtas darbas, jie nuo jo neatsisakys, nes mato, kame jų geras gyvenimas...

Foxcroft, Ill. Miestukas nedidelis, dirbtuvių yra — dvi audiminės, špulinė, trys lentų piovyklos. Šį rudenį pastatė krakmolo pabrikėlį. Lietuvių yra nedaug; didesnė jų dalis dirba ant ukių ir giriose; 7 šeimos gyvena ant ukių ir ne blogai joms sekasi.

Yra čia kuopos LSS, SLA ir TMD. Visos silpnai laikosi. Socialistus čia jų priešai vadina černarkyžninkais. Ar pramanytojas žino, ką tas žodis reiškia? — abejotina.

Spalių 11 d. buvo vestuvės S. Aušuros su P. Račyliute; svečių dailus būrelis linksminosi, ir L. Petroniui paaiškinus, kad būtų gerai paaukavus, kiek kas išgali, apšvietos reikams; daugumas sudėjo «Kovos» fondan \$5,85 ir kankiniams \$185, ir 25c. viršaus atsiradusius paskiriam «K.» fondan.

Jonas Tumosa.

Minersville, Pa. Kam reikalingas mokslas, tam yra gera proga pasimokint, nes prasidės vakarinė mokykla lapkričio 2-ą dieną. Taigi pranešu visiems lietuviams, kad pradėjus nereiktų vėlei sustot, — o tiek darbo turėjau, iki išgavau tą teisę. Taigi meldžiu atsilankyti kuoskaitlingiausia. Mokslas reikalingas kiekvienam.

Jumis labo velyjantis

Jonas Kancierius.

Newark, N. J. Pas mus, kelios savaitės atgal, Žiburėlio draugija parengė diskusijas, bet atnešė mažus vaisius, nes pa-

Ne! nenusiminkim! Stokime į darbą kaskart vis smarkiau, vis drąsiau, rodykim žmonėms visus tikrus darbus jų didžiausių nevidonų, nurodykim žmonėms jų tikrąjį kelią... Mūsų darbas sunkus, mūsų kelias išklotas erškėčiais, bet mes savo pusę turime teisybę, turime idealą... Todėl mes neturime mesti vilties; po kiekvieno, kad ir didžiausio, smugio, turime vėl atsikvėpti ir da su didesniu pasišventimu, da su didesne energija imtis už darbo!...

Į darbą! Į darbą visi žmonių draugai, o turi ateiti ant žemės tikras Idealas, tikra laisvė, tikra tiesa, šviesa ir laimė!

Našlaitis.

Ne lietus juodą žemę merkia
Lašais taškendamas languos,
Ne šaltas žiemų vėjas kaukia
Paklydęs kumėčių daržuos...

Tatai našlaitis silpnas verkia,
Kuriam nēr paramos tėvų,
Kurs niekur prieglaudos neranda,
Kurs yra stumdomas visu....

Tatai akelės mažos verkia,
Kurias užraudino vargai,
Joms rieda ašaros be galo,
Ir reiks gyvent — riedės ilgai....

Liežas, 9 X 08 m.

J. Š.

rengėjai pervertė į paprastą susirinkimą; mat vietinis klebonas pribuvęs rado vieną iš negeistinių aiškinant darbininkų vargus, taigi ir pradėjo; sako: «Gražu, kaip jie (t. y. socialistai) kloja po kojų tokias kvietkas, kaip: tu, darbininke, nevalges, nuplyšęs ir t. t. Ir aiškino, kad mokslas mums reikalingas, kad ir vogti, girdi, reikia mokytis (ką nekurię ir patvirtino); reikia mokytis nuo ABC.» Taigi per tą vakarą tolyn ir nenuėjome. Pajutęs klebonas, kad daugelis laukia atsakyti ant jo kalbos, pasibijojo ir baigdamas pasakė, kad čia susirinkę tik Žiburėlio reikalus svarstyti. Nors ir buvo bandyta priėti prie diskusijų, bet vietiniai žiburiečiai tą suprato ir kožną klausimą grąžino prie ABC. Tuom ir užsibaigė diskusijos.

LSS kuopa, spalio 15 d., parengė prakalbas. Kalbėjo draugai Bukšnaitis ir Grinius. B. aiškino socialistų programą ir kokią naudą atneša balsavimas už socialistų partiją; kalba labai patiko, nes kalbėtojas, palypstėdamas dvasiškiją, taikė neužgauti ją. G. nurodė, kaip kapitalistai mus išnaudoja ir meluoja. Klausė, ko Taftas įsirašė į uniją. Tas publiką net prajuokino. Nurodė, kad visos nedorybės pareina iš kapitalistiškos tvarkos, kad mes turime balsuoti už socialistų kandidatus.

Guzas.

Springfield, Ill. Anglių kasyklose darbai prasidėjo eiti gerai. Dirba apielinckėje beveik visose kasyklose kasdien. Spalio 4 tą dieną atsibuvo vestuvės draugės M. Klembauskienės su drg. K. Sagunu. Vestuvėse dalyvavo keletas jų geriausių draugų, kurie besilinksmindami atminė ir a. a. drg. Juozą Klembauką su kuriuom teip neseniai draugiškai kalbėdavome ir svarstydavome savo ir kitų tokių jau bėdžių draugų šiandieninį vargingą padėjimą. Bet jo buvusi prakilni dvasia tepasilieka su mumis ant visados. Draugai užmanė buvusiam draugui, dėl ilgesnės atminties, pastatyti ant jo kapo paminklą: suaukavo tam tikslui \$23. Gal rasis ir iš kitur draugų, prijaučiančių šitam užmanymui, paaukauti kelis centus. Tie patys draugai paaukavo \$4,00 drg. J. Gvazdikui iš Spring Valley, Ill. provos vedimui su kun. Valaičiu, kurs ant jo užsipuolė ir apskundė valdžiai jį anarkistu esant, nors drg. J. Gvazdikas juomi niekuomet, sako, nėra buvęs. Teipgi draugai sudėjo Moksleivių Paskolos Ratelio fondan, P. G. sušelpimui \$6,55; «Kovos» fondan \$1,80 ir kankiniams \$1,80. Matomai pas mus yra jau teip priprasta: bile susirinkimėlis neapseina be aukų.

Vincas Černiauskas.

Bayonne, N. J. Spalių 13 d., 36 kuopa LSS parengė prakalbas L. Poikovskio svetainėje. Prakalbos atsibuvo gana ramiai, nes labai nepaprasta tarp Bayonnės lietuvių... Žmonių susirinko pusėtinai burelis. Kalbėjo drg. F. J. Bagočius «Kovos» administratorius. Prakalbos visiems patiko, tik nepatiko mūsų vėlių ganytojui kun. M. Šedvydžiui. (Pirma buvęs kun. J. Jakštys iš čia jau išvažiavo kitur). 18 d. spalių po pamokslui kunigėlis pasakė: «Čia buvo prakalbos,

ir mokytas vyras kalbėjo iš Philadelphia... Jūs daugiau neikit ant tokių prakalbų, pagadysit savo vardą! O knygetes, ką pirkot, tai geriau neskaitykit, sudegikite visas» ir t. t. Girdi, kožnas socialistas yra anarkistu. Geistume, kad mūsų piemuo pasiliautų tėpiojės anarkistų vardą kitiems, neišmanydamas, kas tie socialistai, o kas anarchistai. Teipgi apgailėstavo, kad pertankiai buva Bayonnėj prakalbos; girdi, kodėl kitur miestuose nėra prakalbų, kaip Newarke ir t. t. Mat, kunigėlis pabugo, kad jau ir Bayonnės lietuviai bunda iš sunkaus miego ir pradeda pažint, kas yra gera ir kas bloga. Pasirodo, kad mūsų kunigas neskaityto nė vieno lietuviško laikraščio, kad nežino apie kitų miestų lietuvių judėjimą. Reikia paminėt, kad ant prakalbų buvo merginų ir moterų diktai; iš jų tulos ir knygučių pirkto. Tas reiškia žingsnį pirmyn. Aukų surinkom \$1,20. Lėšas apmokėjo 36 kuopa LSS.

Vargdienis.

Taylorville, Ill. Atvažiavo pas mus 3 draugai iš Springfield, Ill. — A. Klembauskas, A. S. Raulynaitis, o trečio pravardės nežinau. Jie laikė prakalbas angliakasių svetainėj. Žmonių gana skaitlingas burelis susirinko. Kalbėtojai aiškino apie vargingą darbininkų padėjimą ir kaip mus kapitalistai begėdiškai išnaudoja. Publika prakalbomis užsiganėdino, ką liudija gausūs rankų plojimai. Sutvėrė naują kuopą iš 6 draugų, kurie visi prižadėjo dručiai laikytis ir darbuotis iš vien.

Aukų surinkta \$6,75. Atitraukus kalbėtojų kelionės lėšas \$3, lieka \$3,75 kuopos izde. But naudinga, kad kada vėla atsilankytų koks kalbėtojas.

A. Augustis.

Haverhill, Mass. Atsibuvo čionai prakalbos 11 d. lapkričio, parengtos kun. A. M. Jusaicio iš Lawrence, Mass. ir kun. Pėzos iš Lowell, Mass. Kun. Jusaitis paaiškino, jog arcivyskupas paskyręs kun. Pėžą į Haverhill už kleboną, todėl su visais bažnytiniais reikalais reikią kreiptis pas jį. Kn. Pėža kalbėjo apie gerumą ir miloširdystę arcivyskupo, nėra jis matydamas, kad Lowellyj nebus galima pastatyt bažnyčios, susimylėjęs ir paskyręs kunigą Haverhillėj. Ragino lietuvius aukaut parapijos naudai. Jam pabaigus kalbėt, vienas iš publikos pasikėlęs, pareikalavo balso. Bet mūsų kunigėliai gudrūs, mokėjo iš pat pradžių tokiems užčiaupt burną. Kun. J. pasikvietė pirmsėdį šv. Kazimiero drstės, R. Venčą ir, nušokę nuo pagrindų stvėrė už krutinės tam, katras reikalavo balso ir rėkia kiek balso turėdamas: «Išmest tą parmazoną! Išeik tu, bedievi!» Bet iš publikos kilo šauksmas: «neturit tiesos prašalint!» ir kn. J. neuoromsr tuėjo nusiramint. Tuomi užsibaigė prakalbos.

Tenai buvęs.

Nant-y-Glo, Pa. Tarp lietuvių darbininkų žemas susipratimas; yra keliatas draugų, kurie jau supranta, kad tik socializmas gali mūsų brolius darbininkus išgelbėt iš šiandieninio kapitalo nagų, suleistų į mūsų kunus, tai tiems sunku

ir «burdas» gauti; visokiais budais juos piekina. Atsibuvo čia varduvės drg. A. Jileikio; susirinkus keletui draugų, gražiai besikalbant apie lietuvius socialistus, jų organą «Kovą» ir kaip jie jį užlaiko, drg. K. Savickas užmanė, kad prisidėtų prie bendro darbo — varymo revoliucijos su mokslišku organu, «Kova». Draugai iš geros valios sumetė \$2,00 «Kovos» fondan.

K. S.

Coal Centre, Pa. Spalio 3 d. atsibuvo prakalbos; kalbėjo drg. Antonovas; prakalba klausytojams patiko. Žinoma, buvo ir tokių tamsuolių, ką ne tik patys nenorėjo klausyt, bet ir kitiems darė visokias kliutis, kad tik sumaišyti kalbėtoju kalbą. Bet viskas užsibaigė gerai.

Martinas Kalelnikas

Pana, Ill. Angliakasyklėse čia dirba pusę laiko; darbininkų gyvenimo sąlygos sunkios, kadangi visi produktai labai brangūs.

Spalio 17 d. atsibuvo prakalbos, parengtos vietinės LSS kuopos. Kalbėtojai buvo iš Springfield, Ill. — A. Raulynaitis, A. Klembauskas ir V. Brokevičius. Visi kalbėjo apie dabartinį nedorą surėdymą, nurodė kaip darbininkus kapitalistai mikliai išnaudoja. Ragino susirinkusius balsuot už darbininkų partiją, už socialistus.

Lietuvos Ukėšų D-stė nutarė įsteigt savo svetainę skaityklą; toks užmanymas yra labai prakilnus kadangi darbininkai, turėdami liuosas valandas nuo darbo, galės susirinkę pasiskaityt naudingų raštų, apsišviest

Vietinė SLA kuopa rengia apvaikščiojimą ant 31 d. gruodžio, atminimui 50 metų sukaktuvių Dr. V. Kudyrkos. Matyt, kad Pana lietuviai irgi darbuojasi apšvietimui darbininkų ir pakėlimui savo tautos.

S. Stočkus.

MUSU KNYCOS.*)

Rėk. Darbininkai ir jų ateitis. Philadelphia, Pa. Spauda «Kovos». 1908. 43 psl.

Šios knygelės autorius da naujokas socializme. Dovaną rašyti ir mąstyti jis turi, ir, iš šito atžvilgio, mums, socialistams, lieka pasidžiaugti, stojus jam į mūsų eiles. Bet naujasai mūsų draugas dar nespėjęs išgiltinti į mūsų programą, ir čia mums reikia jam pagelbėt.

Knygutėje «Darbininkai ir jų ateitis» pastebėtina daug gana svarbių principjalinių paklaidų. Jų dauguma gal išibriovusi autoriui neapsižiūrėjus, ir kita dėl to, kad knygutė, matomai, rašyta «ant greitosios» — ji sutaisyta iš referato. Dėl šios priežasties, kaip manau, ir klausimai joje negvildenami išsemtinai, bet tik iš paviršio sugriebiami. Daug dalykų ir stačiai prašokama. Teip antroje knygutės dalyje, paminėjus streiką ir boikotą, peršokta tuojau prie sociališkosios revoliucijos, pakalbėta apie vienybės galybę, ir galas. O apie politiškąją kovą nei neminėta. Pirmoje

*) Po šituo antrašu bus retkarčiais talpinama knygų kritika — peržvalga. Šita drg. S. D. rašyta laisvą netalpinau dėlto, kad, — kaip atsakyta „K.“ N 86, krasos dėžutėje, — nebuvo mstyt to, kad tanklaus arba nuolatos galėtų tilpti „Kovoje“ tokia kritika: tos vienos knygelės peržvalga būtų galėjus pagimdyt tik negandą jos autoriui ir išleistoju... Bet dabar drg P. Kovas pažadėjo rašyti tokias peržvalgas, dėlto talpinu, kaip pirmiau atsigatą, šį drg. S. D. raštą.
Redaktorius.

knygutės dalyje teip pat pasielgta su kriziais ir kapitalistiškosios pramonijos anarchija.

Iš principjalinių klaidų nurodytina tokios. — Autorius, norėdamas «perstatyti» kapitalizmą fantastiškai, išivaizdina jį greičiau skolastiškai. Anot autoriaus, kapitalizmo ypatybė esanti ta, kad šeiminkauja jame jo «tarnai», o ji ir juos užlaiko darbininkai. Toks kapitalizmo apibūdinimas tikrai nėra tobulas. Tą patį juk galima pasakyti ir apie baudžiavą ir apie vergiją, o nuo šių dviejų kapitalizmas vis gi turbūt skirias kuo nors. — Toliaus autorius sako, kad kapitalizmo šeiminkavimas stengiasi «padidint žinomą, idėtą į pramonę, pinigų sumą, kitaip sakant, kapitalą». Pastebėtina čia, kad autorius nežino, kas tai yra kapitalas. Jai autorius K. Kautskiu vadovavos, kapitalo apibūdinimą grlėjo surast nors gi Erfurto programoj, — ir ten jis kur kitoks, kaip kad pas autorių. — Iš nežinios tat tiek elementariškų dalykų pas autorių toliau išsprūsta toks niekuom nepamatuotas sakiny, kad «už kapitalistišką pramonę gali būt laikoma toki pramonė, kurioje dirba ne mažiau per dvidešimts darbininkų». Politiškoji ekonomija tokių kriterijų dar nežino... — Proletarijatas, anot autoriaus, tai darbininkai, «kurie dirba kapitalistiškose pramonėse». Apibūdinimas nemoksliškas, neaiškus ir ne visai tikras. — Autorius kalba per kelis kartus apie kapitalizmo ateitį, kurios linkui kapitalizmas noris eiti. Kur apie tai autorius kalba, išrodo, lygiai kapitalizmas «norėtų» kada nors kitoks būti, kaip kad dabar yra. To gi kapitalizmas, matomai, visai «nenori» — jis, tikriaus jo šalininkai, norėtų, kad jis amžinas būtų, bet, jį nelaimė, — jis ateitį vis gi turi ir ta ateitis — jo priešgyna. — Autorius mėgsta kalbėti apie proletarijato teises ir teisybę, apie žmogiškas teises... Bet Engelsas yra pasakęs: «ne dėl vieno-kito mokyto tupeikos galvojamų apie teisę ir neteisę proletarijatas gali būt įsitikinęs laimėsias...*) Autoriui pravartu būt susipažinus su istoriškoju materializmu.

Panašių paklaidų knygutėje «Darb. ir jų ateitis» daugelį dar galima rasti, bet užteks ir šias nurodžius. Patartina būtų dar autoriui, kad atydziaus išžiūrėtų K. Kautskį, negu kad prof. V. Zombartą...

Dar dvejetas žodžių apie kalbą ir rašybą. Ir ta ir kita toli nuo grynybės. Daugybė sakinių ir atskirų žodžių visai ne lietuviški. Tokios sakos kaip: «gyvena po sklepus, po miestus...», «pasamdyti prie darbo», «namų sąšlavos nepasilieka namie», «jisai nesivaržo pripažinti» ir tt. panaš. yra gryni slavizmai ir, skaitant rėžia ausį. Netikrai yra vartojama žodis «luoma» (soslovije) vietoj žodžio kleisa. Provincijonalizmas yra rašyti: «paguoduoti», «lavintuosi» ir tt. vietoj pagodoti, lavintusi... Turi būt «skaitlinė», o ne «skaitlinis». Vietoj žodžio «pramonė» = promyšlenost — reiktų vartoti «pramonija». Pramonė = prasimanymas. Tikriaus ne «viduriniai amžiai», bet «viduriniai šimtmečiai». Galima perstatyt krėslas, lova, bet kapitalizmo fantastiškai perstatyt negalima: jis išivaizdintinas.

S.—D.

*) Engels. Anti-Diuring.

DARBININKO RONIKA.

Peterburgo Lietuvių Studentų Draugija neseniai turėjo pirmą visuotiną susirinkimą. Apyskaita, apskelbta «V. Ž—ose», parodo, kad draugijos išde būta 886 rb. 49 kap.; išleista 809 rb. 62 k. (ta me paskolų 708 rb. 37 k.) — Draugija rūpinasi šelpti savo neturtingus narius, «užmegsti ir palaikyti ryšius tarp besimokinančios Peterburgo lietuvių jaunuomenės». Tie «ryšiai» gal neiseš teip iš-

siblaškyti mūsų kultūros įiegoms. Susirinkimo nutarta «išvieno stoti su visa pirmeive» Rusijos studentija už aukštųjų mokyklų teises ir prisidėti prie visuotinio studentų streiko».

«V. Ž.» korespondentas praneša apie Maskvos Liet. Studentų draugiją. Draugija vos gyvuoja; į sueigą atvyko tik 16 narių iš 34; sueiga buvo neteisėta. Išsiskirstė nieko nesvarstę, nenutarę.

Savaitinis laikraštis «Pirmyn», leidžiamas J. M. Jasulevičiaus & Co., Minersville, Pa., nuo N 25 permainytas į formatą, kokį turi dienraščiai. Pirmą buvo lankstomas kaip «Kova», o dabar turi 4 didelius puslapius — didumo, kaip «Keleivis». Dabar «Pirmyn» talpina ir bėgančias žinias, ir korespondencijas, ne tik ilgus straipsnius vertimus, kaip tai pirma buvo.

George F. Baer prezidentas, Philadelphijos-Readingo geležinkelio ir «Reading Coal & Iron» (anglies ir geležies) kompanijos, nuo pradžios lapkričio pakėlė anglies kainą. Žinoma, visa kompanija tą republikonišką «gerovę» padarė, bet Baer tame turi didžiausią balsą ir valią.

Baltimorės «Teatro Mylėtojų Draugystė» atsišaukia į kitas tokias pat draugijas, kad jos susivienytų ir sutvertų savo centrą. Manoma tokiu būdu pakelti teatrinę dailą, paremti vieniems kitus kostiumais ir tt.

Jau «Šerno Muzikališkas Fondas» (gimęs Chicagoj prie apvalaus stalo — pavidale «O» — per Šerno literatiškojo darbo sukaktuves) užbaigė savo nereikalingą gyvenimą. «Liet.» N. 44 d. ras Rutkauskas apskelbė, kad... fondo nariai «tylėjimu pritaria jo užmanymui panaikinti Š. M. Fondą ir paskirti jo globoj esančius pinigų \$132,25 «Aušrai». Spalių 25 d. 1908 Šerno Muzikališkas Fondas liovė gyvavęs.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

«Tėvynės» N 38 Jonas Bičkunas korespondentas tarp kito ko rašo štai ką (perspaudziname nieko ne pridėdami, nė atimdami):

«21 rugsėjo, L.S.S. visur pagarsėjusi 13 kuopa, mėnesiniame susirinkime po karštų ginčų, vienbalsiai nutarė išstoti iš sąjungos dėl šių, nurodytų jų įnešto rezoliucijoje priežasčių:

1) Mums sąjunga nedavė lygių su kitoms kuopoms tiesų, būtent: neturėjome organo. 2) Organas, katrą mes palaikome, neužsimoka palaikymo iš mūsų pusės, nes jis tarnauja ne platinimui proletarų susipratimo, bet ypač šikvai «kovai» teip vadinamos mūsų sąjungos «kamarilles» (?). 3) Turinis organo, stovi žemiaus kitų progresyviškų lietuviškų laikraščių, ir todėl jis iš mūsų pusės negali užsipelnyt ypatingo palaikymo. «Kova» užkimšta daugiausiai yvairiais, tuščiais, be jokios vertės sumanymais bei polemikomis mūsų vadovų. 4) Beveik kas veikiama sąjungoj, tai vis iš atžvilgio į savo interesus. Visi mūsų vadovų norai ir užmanymai, grynai tik egoistiški. Teip, kaip esant sąjungai iš priešasties žemo susipratimo, sąjungiečių perkeist dalykų stovį negalima, tai mes esame prispirti išstoti, nes kitaip mes remdami egoistiškus užmanymus, išpildymui katrą vartojamos visuomeniškos spēkos, kryptume nuo socialyviškų principų. 5) Mes nenorime prigulēt į organizaciją, katros visos istaigos tik ant popieros, nieko neveikia ir pataikauja savo dvasiškiems vadovams. Vienu žodžiu, mes nenorime prisigert egoizmo, primirkt buržuaziskume, bet norime likt kaip ikišiol buvome «socialistai». Teip tai užbaigē 13 kp. triukšmingos

dienos susirinkimą, įnešdama virš minētą rezoliuciją, ir nuo 21 rugsėjo, nebesiskaito kuopa L.S.S.»

* * *

«Lietuvos» N 44 patilpo korespondencija iš Chicagos apie S. Daukanto D—tės prakalbas. Įdomi prakalba p. A. Olszewski'o, «Lietuvos» leidėjo: korespondentas rašo: «Jis kalbėjo apie lietuviškus socialistus, kaip jie kovoja prieš tokius jau skurdžius, kaip ir patis, o prie tikrųjų kapitalistų nepricina ir neįstengia jiems kenkti. Aiškino, kad šiandieninis žmonių skurdas ir visos nelaimės šeimynose paeina ne nuo kapitalistų, o tik nuo girtuoklystės, apsileidimo; kas stengiasi pagerinti savo būvį ir turėti kokią savastį, tas ir turi; taigi, šiandieniniai socialistai, žadanti žmonijai rojų ant žemės, tik iš žodžių, o ne iš principų jais yra išklydę iš socialyviškų principų, teip toli nukrypę nuo savo taktikos, kaip katalikų bažnyčios ir jų prižiūrėtojai, kurie turėtų skelbti dorą, meilę artimo, o tik brolių su broliu susiundo ir neapykantą gimdo.»

Kitų tautų buržuazijos apginėjai teip kalbėdavo kelios dešimtys metų atgal; kaip lietuviams, tai da ir dabar tokios pasakaitės apie skurdą tinka.

Keliaujantiems per Prusus.

Veik kasdieną gaunu laiškus iš Amerikos ir iš Lietuvos su visokiais užklausimais kaslink informacijos apie kelionę. Čionai noriu paaiškinti vieną dalyką kurs keleiviui didei svarbus yra. Pasiduodant į kelionę prašau kartu ir man žinią duoti, kad prie manęs kreipiaties, ir tuomžyg parašyti kur keliauti geidžiate. Tas būtent labai svarbu, nesa galima laiku atsakančiai prirengti tolesnę kelionę, kas tankiai sutrumpina kelionės laiką, o ypačiai sumažina kelionės išlaidas. Ypačiai visiems iš Amerikos grįžtantiems į Lietuvą, kurie nori gauti visokios rodos, arba pagelbos kaslink gero ir nepavojingo perėjimo per sieną (gronyčią), tai prašau pildyti tą nurodymą.

Kartu ir pranešu, jog nuo 1 dienos spalio (Oktober) mėnesio perkeičiu savo gyvenimą ir man rašant reikia dėti adresą toki:

F. Wanagatis
Tilsit, Hohe Str. 81

NB. Labai prašyčiau jog ir kiti lietuviški laikraščiai Amerikoje išeinanti patalpintų šitą dėl lietuvių svarbų nurodymą.

KRASOS DEŽUTE.

J. B. Jusaičiui. Matyt, kad pas jus, Eastone, nelabai gerai einasi, kad negalite teip padaryt, kaip rašote — vieni ir kiti — pamokinimus. Na gi tik, draugai, pasistenkit! — Remdamasis jūsų žodžiais, kuriais prašote L.S.S. draugų, «kad atleistų už teršimą laikraščio», kuris turi šviest «kelia progresui, o ne vaidams (geriaus saktant varvaliucijai)... remdamasis tais žodžiais, netalpinu jūsų polemiskojo straipsnio. Bet kadangi reikalaujate patalpint, tai siunčiu Lit. Komitetui.

J. Ilgūni. Eilės tiks.

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

A. B. (vertimas iš Hanfordo) \$1,318 — \$6,197 — \$120,000, 000,000, J. Ilgūno — Mes būkime drąsus; A. Arminas — «Sulaukus Kovą» (eil.); Jono Barono — «Koronė Dievo».

Iš Europos: P. Kovo — «Mūsų knygos»; Z. Aleksas — «Laisvės šventė»; Z-a — «Mūsų eserai»; Z. A. — Iš partijų gyvenimo.

Administracijos Atsakimai.

106 k. *Maryville, Ill.* Jums laikraštis nuo pat kuopos užsidėjimo buvo siunčiamas, tik per klaidą, kur reikėjo padėti *Ill.* buvo padėta *Pa.*, todėl jie visi žudavo, ir tik pačiai pranešus apie dalyką, pataisė tą klaidą, ir dabar, be abejonės, visus num. draugai gaus kassanvaite.

J. Aukštakalnis. Priduokit savo dabartinį antrašą turim knygą pasiųst.

Visi reikalavusieji pavienių «K.» num. lukterėkit iki naujų metų, Jūs laiškus turite, ir tada prisijūsiu, nes num. yra surišti į pūdus, ir jei reikt man juos atraišiot ir surast reikalautus num. imt mažiausiai dieną laiko. Kada rinksim į kompletus, pasiūsiu reikalavusiems.

Atidai Chicagos LSS kuopoms.

Šiuomi pranešam, kad nedėlioį, t. y. 15 lapkr., 2 val. po piet, šįmet, atsibus visų kuopų susirinkimas, 869 33 Place, Chicago, Ill., kuriame bus apsvarstomi visuotini reikalai. Taigi visų kuopų draugai malonėkite neatbutinai atsilankyti.

Su guodone Suvienytas Komitetas.

Brooklyn, N. Y.

Buvo raginama per laikraštį ir žodžiu, kad susirinkti ant vietinio Rev. Šelp. Kom. susirinkimų, kurie atsibuva lietuviškoje svetainėje po n. 101-103 Grand st., seredoms, 8 v. vakare, bet nežinia kodėl draugai nesusirenka. Yra labai svarbių reikalų, todėl, kurie esate dalyvavę, meldžiu susirinkti 18 d. lapkr. Nepamirškite dienos, kurioje meldžiami atsilankyti.

Sekr. G. Karpus.

Didelis koncertas.

So. Bostono 60 kp. rengia ant 21 d. lapkričio didelį koncertą. Programos bus labai įdomūs. Bus perstatyta komedija «Knarkia paliepus»; tas veikalėlis plačiai jau žinomas kaip viena juokingiausių komedijų. Kad ir verktų žmogus iš nusiminimo, bet pamatęs «Knarkia paliepus», turi juoktis susirietęs. Po tam bus dainos, deklamacijos, monologai, solos, duetai ir tt. Po koncerto bus šokiai ir lekiuojanti pačta; kas daugiausiai gaus laišku, apturės gražų, auksuotą laikrodėlį. Koncertas bus *Dahlgren Hall*, ant kampo *E* ir *Silver* gatvių, So. Bostone; prasidės 8 val. vakare ir tęsis iki 12.

Kviečiame visus, kas tik gyvas, kaip iš Bostono, teip ir aplinkinių miestų, nes bus visiems didžiausias pasilinksminimas.

60 kp. vardu S. Michelsonas.

Didelis Balius.

New Britain, Conn., 34 kp. SLA parengia balių subatos vakare, 14 lapkr., 1980, *J. Skritulskio* svetainėj, 26 Broad st.; prasidės 7:30 vakare ir trauksis iki 12. Drauge su baliu bus lekiuojanti pačta. Kviečiame visus atsilankyti ir pasilinksinti, nes tai bus paskutinis balius prieš adventą. Nepraleiskite niekas šią progą! Įžanga tikrai 10c. kiekvienam.

Nuoširdžiai kviečiame 34 kp. SLA Komitetas.

Atydai 80 kp. LSS, Hazleton, Pa.

Draugai ir draugės! Susirinkimai nuo šio laiko visada atsibus *P. Lembicko* name, 113-111 N. *Wyoming St.*, pirmą sanvaite kiekvieno mėn. subatos vakare, 7-tą val., ir kitas trečią sanvaite nedėlioį, 2-ą val. po piet. 2-ą sanvaite kiekvieno mėnesio bus mėnesiniai susirinkimai, šie kiti — lavinimuisi, diskusijoms ir tt. Teipgi kurie nori lavingtis giedoti, gali atsilankyti šokioms dienoms; apie laiką klauskite organizatoriaus arba kurio iš dainininkų. Teipgi nepamirškite, draugai, jog skaitykla avira nuo 7 val. kasvakaras.

Komitetas.

Atydai *New Britain'o, Conn.* lietuviams!

New Britain, 5-ta kp. LSS parengia balių ir liuteriją ant 28 lapkričio šių metų, *J. Skritulskio* svetainėje, 26 Broad st., 7:30 val. vakare, ir trauksis iki vidurnakčių. Todėl kviečiame jus, draugai ir draugės lietuvi, atsilankyti ant mūsų balius. Muzika bus kuopuikiusia. Bus leistos išlaimėjimui dvi knygos «Raistas» ir «Abelna Istorija». Dalis pelno iš balius bus «Kovos» fondui. Įžanga ir laimikio tikietas tikrai 10c.

Nuoširdžiai kviečia 5-ta LSS kuopa.

II Rajono konferencija.

Atsibus 22 d. lapkričio [November], 1908, svetainėj *New Academy*, 523-525 S. 4th St., Philadelphia, Pa. Prasidės 10 val. ryte. Visos kuopos, priklausančios prie rajono, o teipgi ir naujai susiorganizavusi *Burlington, N. J.*, malonėkit prisijūst delegatus minėton konferencijon. Delegatai atvažėvusieji iš tolimesnių kuopų malonės pribut «Kovos» redakcijon.

Pagal Rajono Organizatoriaus įsakimą, 1 kp. rengėjų *Komisija*.

Laikrodėliams deviskėlės.

Randasi «Kovos» adm. po 25c. su soc. ženkleliais, ranka su švieša ir dvi rankos, Debo išsibaigė ir pagaliau Debo po rinkimų netiks, o soc. žymė visada bus gera. Reikalaukit jų ir ženklelių po 5c. kiekvienas arba 30c. tuzinas.

«Kovos» Administracija.

L.S.S. ir «Kovos» Administracija.

Visokius rankraščius ir korespondencijas siųsdami redakcijai, adresuokit «Kovos» redaktoriui:

J. Baltrušaitis, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Su agitacijos ir organizacijos reikalais: sutvėrime naujų kuopų, prašydami informacijų kaslink sutvėrime, skundai kuopų, nutarimai, krivulės, reikalaudami čarterio, kreipkitės pas L.S.S. sokretorių:

P. Puskunigis, 647 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Siųsdami mėnesinių mokesčių blankas, užsakymus laikraščiu, reikalavimus knygų, agitatoriškų lapelių, laiškam popierų ar atvirų laiškelių, permainydami adresus, prisijūsdami apgarsinimus, ar visokius drukoriškus darbus, adresuokite administratoriui:

F. J. Bagočius, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Visokiuose piniginiuose reikaluose kreipkitės pas L.S.S. išdininą:

A. M. Stanelis, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Farmas! Pirkit Farmas!

Didžiausia lietuvių kolonija NAUJA LIETUVA Michigano valstijoje, yra 43 lietuviai pirkę žemę. Graži vieta, tarpe ežerų ir upelių; arti turgaučių miestų. Turiu dar paskyręs geras žemes dėl savo tautiečių; 8 gyvomas farmas su budinkais; turiu geras žemes ne gyvenamas parduot dėl farmų, po kiek kas nori. Prekė gyvenamos ir ne gyvenamos žemes po \$6 iki \$18 akras, ant išmokesties. Norinti pirk atvažiuokit stačiai ant kolonijos, po adresu:

ANTON KIEDIS

Peacock, Lake Co., Michigan.

Kas užsirašys "Kova"

metui laiko, gaus dovanų dvi knygutes, **Svajus** ir **Gyvybe**, parašė eilėmis Jonas Viskoška. Kas užsirašys "Kovą" pusei metų, gaus dovanų vieną knygutę — **Svajus**.

Norinti minėtas knygutes nusipirkti, gali gauti "Kovos" administracijoje, prisiunčiant už abidvi 50c., arba 40c. už "Svajų", o 15c. už "Gyvybę", perkant skyrium.

Minėtas knygutes paankavo autorius LSS. naudai, — "Svajaus" 700 knygucių, ir "Gyvybės" 300 knyg.

Do you believe

That We Humans are as important as Pigs, Potatoes, and Pups?

Do you believe that we "grown-ups", and even the Children, should know as much about ourselves as we know about Fishes, Flowers, and Frogs?

Do you believe in Better Progeny, a More Elevated Race, anyway?

If so, send \$1.25 for a year's subscription to the **American Journal of Eugenics**, and be in the Van of Human Progress.

Published monthly at 649 South Main St., Los Angeles, California, U. S. A. Samples 10c. Trial 3 months, with pamphlet "Institutional Marriage", 30 cents stamps.

(Užsirašant paminėkite, kad tą apgarsinimą radote «Kovoje»).

LS.Sąjungos išleistos knygos.

Kurias kiekvienas darbininkas turėtų skaityti ir platinti.

1. Politiskas minių streikas 8c
2. Kudikių vergija «Laisvoje» Amerikoje 5c
3. Kovotojų Giesmės 15c
4. Priekus Ėngels (gyvenimas ir darbai) 15c
5. Moters ir Politika 15c
6. Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai 10c

Darbininkai ir jų ateitis [isl. J. Grinius] 12c
Ant visų šių knygų perkupčiai ir kuopų knygiai gauna didelį uždarbį.

«Kovos» Administracija.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakordžių ir sluntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnai ir agituojančiu nariu LSS. Teipgi turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

„RANKPELNIS“

Pigiausias laikraštis, leidžiamas Lietuvi Socialdemokratų Darbininkų Sąjungos Didžiojoje Britanijoje. Eina kas dvi savaitė.

„RANKPELNIS“, stovėdamas ant darbininkiškų jų reikalų sargybos, rupinasi suteikti daugiausia žinios apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose.

„RANKPELNYJE“ tilpsta daugelis žinių ir straipsnių apie darbininkų gyvenimą ir reikalus svetur.

„RANKPELNYJE“ daug rašoma apie Lietuvos reikalus apie darbininkų padėjimą Lietuvoje.

In „RANKPELNI“ rašo ir yra pažadėję rašyti daug įžymių Lietuvos rašėjų.

„RANKPELNIO“ kalba kiekvienam suprantama.

„RANKPELNIO“ kaina kiekvienam prieinama: metams 1 doleris; pusei metų 50 centų; 3 mėn. 25 centai.

Adresas:

„RANKPELNIO“ redakcijai,

Lily Bank, West End,

Bellshill, Scotland.

Raistas [The Jungle] dovanai!

Skaitytojams «KOVOS»!

Jei knygos «RAISTAS» nėsi dar skaitę, tai mažai težinau apie Amerikos gudrybes, suktybes ir, teip vadinamą, jos gerovę. RAISTAS, tai knyga patyrimų.

Perskaitytes Raista, teipat žinosi visą sutvarkymą dabartinės draugijos, šaknių blogo. RAISTAS dėl išnašumo savo įturos yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

RAISTAS, kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje, versta iš angliskos kalbos originalo.

RAISTAS aiškiai parodo, kaip kapitalistai begėdiškai apgaudinėja darbininkus ir jų moteris, nustumia į paleistuvystę.

Kurie jau skaito «Kovą», tai gali prikaltit naujus skaitytojus — apturėjimui tos didelės dovanos.

RAISTO kaina \$ 1.00, perkant pačią knygą. Prenumerata „Kovos“ 2.00. Bet kuris naujai užsirašys „Kovą“ metams, prisiūsdamas ant mano adreso du doleriu, apturės metams šį laikraštį ir RAISTĄ dykai.

Adresas: **J. Naujokas, Madison Sq. Sta. box 189, New York City.**

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškios kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) \$ 1.00

VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c

NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) 10c

ARITMETIKA mokintis pradinių rokundų be mokytojo. Su paveikslais [apdaryta] 35c.

Pinigus siųskite per Mony Order arba pašto markėmis ant šio adreso:

P. Mikolainis

P.O. Bx 62 NEW YORK City

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekioja \$ 2.00.

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,

423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 lėryto

Nuo 2 iki 8 po pietų

Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo čystytojas	1.00
Reumatizmo giduolė	1.00
Širdies sudrutinimo vaistas	1.00
Nuo galvos skandėjimo	1.00
Moterims reguliatorius	1.00
Plaučių ir inkstų gyduolė	75c
St. Gotardo aliejaus	
Moties nuo niežų ir odos	50c
Mediciniškai odas mullas	25c

Ir daug kitokių gydnylių.

E.W. Gillas

SE. Cor. 2nd & Federal st.

Naujas išradimas

sustiprinimui ir užlakymui plaukų.

Tūkstančiai plikų žmonių atgavo puikius plaukus, su laiko slinkimą plaukų, vieš žmonės užsitiki mums ir mūsų gyduolėms, kuriems duodam teisingiausių rodą per laiką DYKAI, KAIP IŠSIGYDYTI slinkimą plaukų ir Plikimą, Pučkus, Didervines, Niežus ir lytiškąjį brudą. Nuo kojų užtrinų tik 10c. Męs turime apie pusę milijono laišku su padėkavonėmis visokių tautyčių. Rašyk pas mus:

J. M. BRUNDA CO.,
996-998 Broadway, Brooklyn, N.Y.

„Pirmyn“

Populiariškai-moksliskais lietuvių savaitraš-tis. Išėina kas ketvergą Minersville, Pa. Kaina: metams \$1.50, pusei meto — 80c.; į užsienius — 4 rubliai. Adresas:

J. M. JASULEVYCIUS,

P.O. Box 6. MINERSVILLE, PA.

„Kova“

„KOVA“ The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Philadelphia, Pa.
Subscription rates: One year in all parts of the world, \$2.00; Six months \$1.00.
Advertisement rates on application.

„KOVA“ išleina kas pėtnyčia. Prenumera | visas dalis svieto:
Metams \$2.00; pusmečiui \$1.00.
Apgarsinimų prekė: Syklas už colį 50c.; per mėnesį \$1.00; per metus \$10.00.

Stuđiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adrisuokite:

„KOVA“ 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisal:

«Kovos» Administracija ir Rėdystė:

Kovos Redaktorius J. Baltrušaitis, 1815 E. Moyamensing Ave., Phila., Pa.
Sekretorius LSS. P. Puskunigis, 647 N. Ashland Ave. Chicago, Ill.
Išdavininkas LSS. A. M. Stanelis, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Administratorius LSS. F. J. Bagočius, 1815 E. Moyamensing Ave. Philad., Pa.

Veikiamasis Komitetas.

I-mo Rajono	J. A. Šunskis 22 Diamond St. Union City, Conn.
II-čio "	J. S. Pruselaitis, 17 James St. Waterbury, Conn.
III-čio "	B. Kondratavychius, Bx 24, Wilmerding, Pa
IV-to "	A. Purvis, 453 W. 57 st. New York City, N.Y
"	P. Norkus, 25 Van Buren st. Passaic, N.J.
Mass. Valst. Rajono	A. J. Viznis, 45 Ward st., Worcester, Mass.
V Rajono	J. Bekampis, Box 129, Minersville, Pa.
" "	I. Rudminas, 236 N. West St. Shenandoah, Pa.
" "	M. Kapočiutis, 119 E. Center St. Shenandoah, Pa.
Illinois rajono	J. Švermickas, 3244 So Morgan st. Chicago, Ill.
7 "	F. Živatkaukas, 309 Charles St. Scranton, Pa.

Išpildomojo Komiteto:

Miss M. M. Rice, Gen. Del. New York, N. Y.
J. Grinius, 120 Grand st. Brooklyn, N. Y.
J. Sukys, 120-124 Grand St. " "

Literatūros Komiteto:

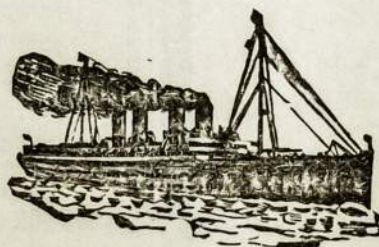
Pirmesdis J. Viskoška, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.
Sekretorius J. Ilganda, 3255 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Archiv. J. O. Shirvydas, 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmesdis, J. SUKYS, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Sekretorius V. CERNIAUSKAS, 1711 E. Matheny Ave. Springfield, Ill.
Išdavininkas, J. O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety | visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

SODAS SVEIKATOS

SERGANTIEMS ZYDI!

Jei tau nusibodo landžioti prie visokių daktarpalaikių, nuodintis menkos vertės vaistpalaikius ir varginti save liga, leisti jai įsisenėti, o ant galo nori buti išgydytu ir sveiku, tai kreipkis asabiškai ar aprašydamas ligą **THE COLLINS N. Y. MEDICAL INST.** į Dr. R. Mielke, kuris pasekmingai išgydo visokias ir užsisenėjusias ligas kaip VYRŲ teip MOTEŲ ir VAIKŲ bei kurios tik ligos varginimui žmonių užpuola.

Išgydo tas ligas, kurias kiti daktarai neinstengė, už tai, kad **THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INST.** vedamas geriausių diplomuotų daktarų iš universitetų. Asabiškai ar aprašius ištiria ligą ir sutaiso pritaikant vaistus specialiai iš **INSTITUTO LABORATORIJOS**, kurių kitur negalima gauti.

Kad iš to **SODO SVEIKATOS** daugiau apturi pagelbą, tai liudija daugybės dėkavonių ateinant kasdieną, iš kurių nors pora čia soka:

Mrs. Fr. (moteris Jono) Šklenarienė, Route No 2, B. 65, Ceresco, Nebr. Dėkavoja už išgydimą moteriškos ligos kankinimų, skrepliavimų ir skaudėjimų šonuose, sąnariuose ir neuralgijos. Dabar pilnai sveika.

Mr. Jonas Smirnavičia, 1625 Front st., Philadelphia, Pa. Prašo jo padėką viešai pagarsinti už išgydimą: nuo abelno nusilpnėjimo, sugriovimo sveikatos iš jaunystės klaidų; nefikėjo kad galės išgyt, sako ligą kaip kalnas slogino. O dabar yra sveikas, linksmas ir dėkingas už nukasinąto ligos kalno, su gerais vaistais.

Dėl mažumo vietos daugiau netalpiname.

TAS ISTITUTAS IŠSIUNTINĖJA GYDUOLES į visas vietas ir miestus Amerikoje ir kitas dalis svieto, pareikalavus. Kurie negalite pributi asabiškai, aprašykit nesveikumus bei ligą lietuviškai.

KAM SIRGT, KAD GALIT BUT IŠGYDITU,
TIK ATSIŠAUKIT, ADRESUOJANT:

The Collins New York Medical Institute
140 W. 34-th st., New York, N. Y.

Atviri Laiszkeliai ir Laiszkams Popieriai

Naujai atspausiti, randasi «Kovos» administracijoje. Su geriausiais paveikslais ir tinkančioms revoliucionieriškoms dainoms, pritaikytoms prie paveikslų. Visi laiszkeliai ir popieriai atspausiti visokioms parvoms, ant geriausios popieros ir parsiduoda 2 už 5c., 12 už 25c., 100 už \$1,00, 500 už \$4,50, o 1000 už \$8,00.

Reikalaudami adresuokite:

«Kovos» Administracija
1815 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

Kas sanvaite saugok šita sanraša:

LAIŠKAMS POPIERIAI:

- 1 Žmonijos Geradėjai
- 2 Kellonė į dangų
- 3 Susipraskim!
- 4 Ant barikadų
- 5 Marselietė
- 6 Saulel tekant
- 7 Pirmoji Gegužė
- 8 Raudonas Vėlukas
- 9 Internacijonas
- 10

ATVIRI LAIŠKELIAI:

- 1 Socjollizmo pavasaris
- 2 Paryžiaus komuna
- 3 Caro kėllonė į Sibyrį
- 4 Tėvynė ir jos sūnūs darbininkai
- 5 Sunku keliaut su Telsybe
- 6 Kapitalizmo reakcijos vilnys
- 7 Darbininkų pažanga
- 8 Rusijos karė su Japonija
- 9 Marselietė
- 10 Socializmas
- 11 Ant barikadų
- 12 Raudonas Vėlukas